

Eindverslag

Geluwe, Wervikstraat

CATALOGUS

Inhoud

1	Inleiding.....	1
2	Gebouwstructuren	3
2.1	Hoofdgebouwen Romeinse tijd	3
2.2	Bijgebouwen.....	29
2.3	Overige structuren	37
3	Brandrestengraven	40
3.1	Brandrestengraf spoor 1.065.....	40
3.2	Brandrestengraf spoor 1.067.....	42
3.3	Brandrestengraf spoor 1.080.....	44
3.4	Brandrestengraf spoor 1.091.....	47
3.5	Brandrestengraf spoor 5.003.....	49
3.6	Brandrestengraf spoor 5.005.....	51
3.7	Brandrestengraf spoor 5.009.....	53
4	Militaire structuren Eerste Wereldoorlog	55
4.1	Loopgraaf	55
5	Soldaten Eerste Wereldoorlog	57
6	Lijsten.....	70
6.1	Figurenlijst.....	70
7	Bibliografie	71

1 Inleiding

Het archeologisch onderzoek te Geluwe-Wervikstraat heeft meerdere sporen opgeleverd. Een deel van de sporen maakt onderdeel uit van structuren of graven. Om deze archeologische structuren en sporen goed te kunnen vergelijken, is een catalogus opgesteld. Van alle structuren zijn afbeeldingen opgenomen in de catalogus, gecombineerd met een tabel waarin de beschrijving van de structuren staat. De catalogus heeft per structuursoort een standaard indeling gekregen met een zo rustig mogelijke vormgeving. Het doel hiervan is om overeenkomsten en verschillen tussen structuren binnen elke categorie zo duidelijk mogelijk weer te geven.

De schaal is per structuursoort gelijk waardoor verschillen in afmetingen tussen structuren zichtbaar zijn. Voor de afbeeldingen van de structuren is schaal 1:200 gebruikt. Bij de afmetingen is de afstand van de uiterste randen van het spoor gebruikt.

De catalogus is ingedeeld in hoofdstukken. Dit eerste hoofdstuk, de inleiding, gaat over de wijze van beschrijven en afbeelden van de sporen en structuren. Hoofdstuk twee omvat de catalogus van alle gebouwen. In hoofdstuk drie zijn de brandrestengraven beschreven. Hoofdstuk vier bevat de beschrijving van de militaire structuren en hoofdstuk 5 de gegevens van de aangetroffen soldaten.

De gebouwen die werden gevonden in Geluwe-Wervikstraat dateren in de Romeinse periode. Voor de beschrijving van de gebouwen is de typologie van De Clercq aangehouden. Binnen de typologie van De Clercq worden gebouwen ingedeeld op basis van de dragende staanders. De dragende staanders vormen een basisskelet waarmee globaal een reconstructie van het gebouw kan worden gemaakt. De dragende delen van het gebouw geven inzicht in het soort dak dat het skelet heeft gedragen. Binnen de verschillende typen is vervolgens onderscheid gemaakt in het aantal traveeën waaruit het skelet van het gebouw bestaat.¹

Tijdens het onderzoek zijn zeven graven gevonden. Als criterium voor het aanduiden van een graf is de eis gehanteerd dat bij het onderzoeken van het spoor crematieresten zijn waargenomen óf dat er vondstmateriaal in het spoor is gevonden dat de interpretatie als grafkuil ondersteunt. De graven zijn compleet gezeefd waardoor zo veel mogelijk informatie over het graf is verzameld.

Alle vlak- en coupetekeningen van graven zijn afgebeeld op schaal 1:40. De sporen die rondom het graf liggen zijn weggelaten op de tekening, behalve als ze de grafkuil snijden of oversneden worden. De coupehaken op de vlaktekening hebben een aanduiding in de letters A t/m G om de koppeling met de coupetekening te kunnen maken.

Door een zorgvuldige generalisatie van de vullingen worden de graven onderling goed vergelijkbaar. Kenmerkende vullingen van graven zijn:

Brandrestenvulling: crematiemateriaal en houtskool ongesorteerd in de vulling. Het gaat om zogenaamde verbrandingsresten.

Algemene vulling: relatief schone grond die gebruikt werd om de kuil dicht te gooien (lijkt vaak op C-horizont gemengd met wat resten van de brandstapel).

¹ DE CLERCQ 2009: 277-316.

Van elk graf zijn kenmerken opgesomd in een tabel. Gegevens als vorm, afmeting en graftype staan in deze tabel beschreven. Alle graven zijn zogenaamde brandrestengraven. Een brandrestengraf is een kuil met daarin houtskool, as, en crematiemateriaal, ongesorteerd in een kuil geworpen. Grafgraven kunnen verbrand en onverbrand, gemengd met de crematieresten, er bovenop of apart in een nis worden aangetroffen.² De fragmentatiegraad van het crematiemateriaal is groot, de crematie heeft op een andere locatie plaatsgevonden en de resten van de brandstapel zijn in een kuil geworpen.

² De Clercq 2009: 342, 344.

2 Gebouwstructuren

2.1 Hoofdgebouwen Romeinse tijd

Structuur H1

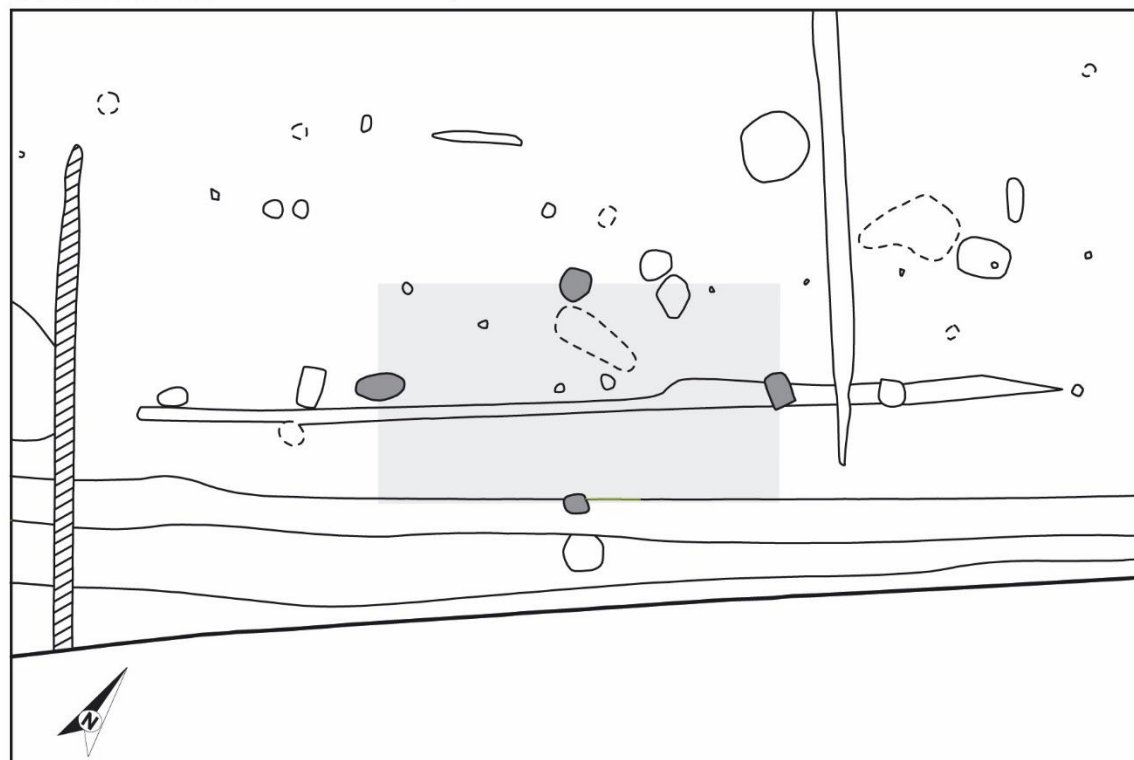
Onderzoek	De structuur werd herkend in het veld, maar met S4.034 als oostelijke staander (Figuur 2). Bij het afwerken van de sporen bleek deze hypothese niet te kloppen. De oostelijke staander werd onder greppel S4.007 aangetroffen (S4.033).
Oriëntatie	ZW-NO
Sporen	3.045, 4.008, 4.022, 4.033
Basisindeling structuur	
Aantal beuken	Eén
Aantal traveeën	Twee
Maatvoering	
Totale lengte	11.6 m
Totale breedte	6.5 m
Oppervlakte totale structuur	75.4 m ²
Skelet	
Dragende elementen	Centraal in elke korte zijde een nokstaander. Centraal in elke lange zijde een schuinstaande staander om het dak te ondersteunen (A-frame).
Vorm paalkuilen	Afgerond rechthoekig.
Diepte paalkuilen	S4.022: 76 cm; S4.033: 70 cm S3.045: 52 cm; S4.008: 56 cm
Stand palen in kuil	De twee paalkuilen centraal in de lange zijde hebben duidelijk een scheve stand (Figuur 4).
Ontbrekende delen	
Wanden	
Wandstijlen	Niet aanwezig
Buitenstijlen	Niet aanwezig
Vorm wand (recht of gebogen)	-
Vorm paalkuilen	-
Stand palen in kuil	-
Afwijkende tussenruimte	-
Ontbrekende delen	-
Constructieve en bijzondere elementen	
Dak	-
Ingangen	-
Binnenindeling	-
Bijzondere elementen	-
Verbouwingen	-
Het verdwijnen van het gebouw	De westelijke nokstaander is na opgave van het gebouw uitgegraven.
Bemonstering	M61, M62
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	Greppel S4.007 oversnijdt één van de nokstaanders.
Vondsten	AW: V173, V539, V555, V602

Datering aardewerk	Romeinse periode. Het gaat om dertien wandscherven van handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong (HAN LOK/REG).
Datering overige vondsten	-
¹⁴ C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	
Typologie	De Clercq IIB
Opmerking	Doordat S4.033 pas tijdens het couperen van greppel S4.007 werd herkend, is de vorm in het vlak deels gereconstrueerd.

Figuur 1: Kruisplattegrond, zoals geïnterpreteerd in het veld.

Structuur H1

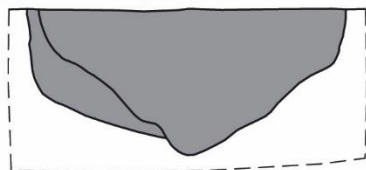

0 10 m

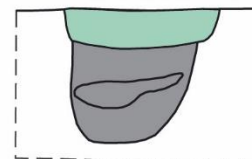
NW S3.045 ZO

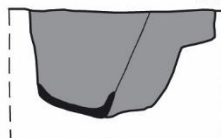
NO S4.022 ZW

NW S4.033 ZO

ZO S4.008 NW

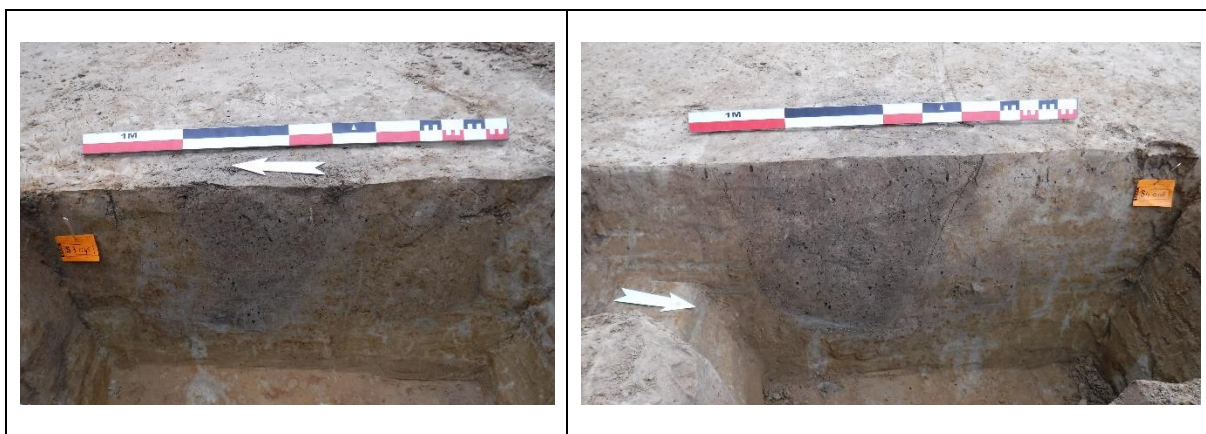

0 2 m

Figuur 2: Structuur H1 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

Figuur 3: Nokstaander (S4.033) onder greppel S4.007

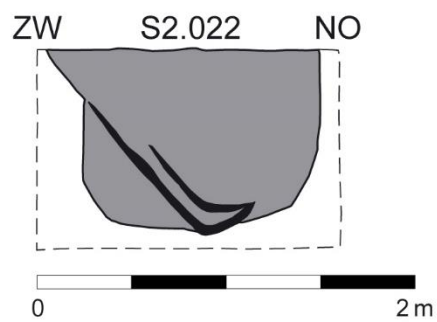
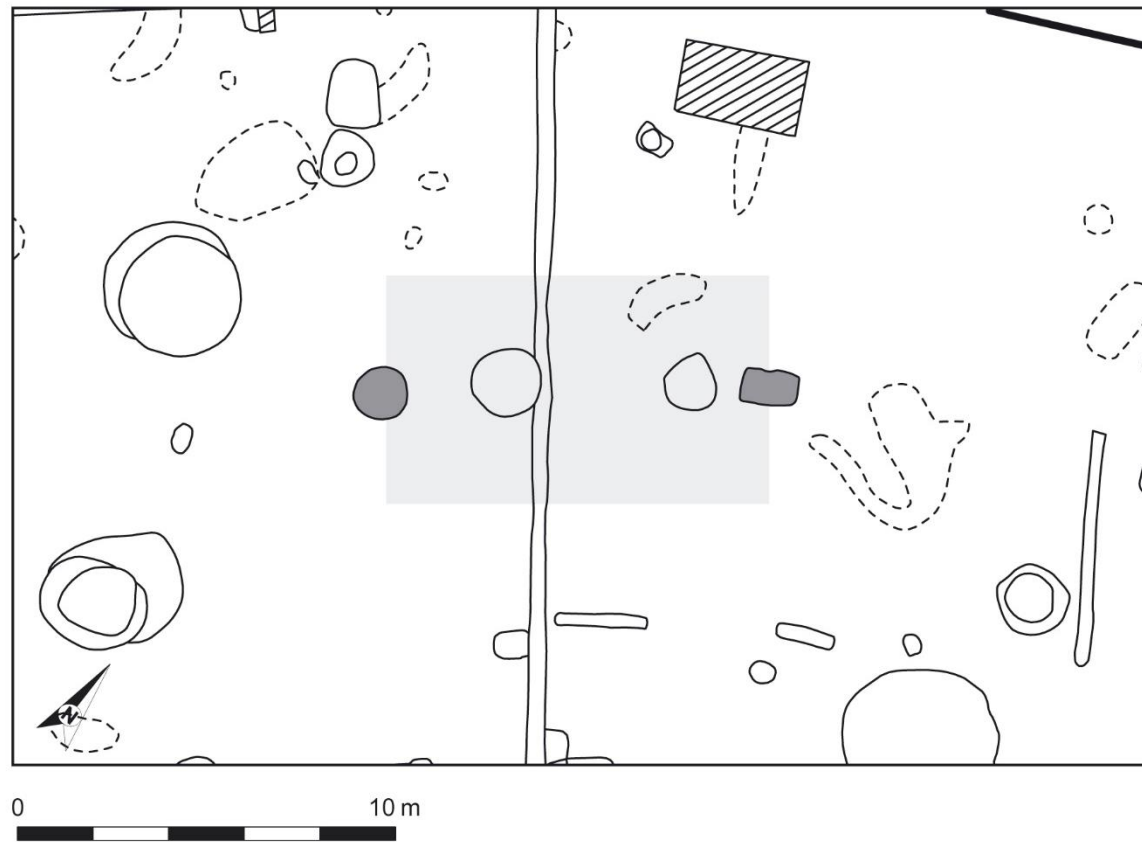

Figuur 4: Paalkernen van structuur H1 met een schuine stand: S3.045 (links) en S4.008 (rechts).

Structuur H2

Onderzoek	De structuur werd pas tijdens de uitwerkingsfase herkend.
Oriëntatie	NO - ZW
Sporen	2.022 en 2.085
Basisindeling structuur	
Aantal beuken	1
Aantal traveeën	1
Maatvoering	
Totale lengte	11,8 m
Totale breedte	?
Oppervlakte totale structuur	?
Skelet	
Dragende elementen	Nokstaanders in elke korte zijde.
Vorm paalkuilen	Rechthoekig. S2.022 heeft in vlak 1 een ronde vorm. Op een dieper niveau is de vorm rechthoekig (Figuur 6).
Diepte paalkuilen	S2.022: 98 cm; S2.085: 76 cm
Stand palen in kuil	?
Ontbrekende delen	-
Wanden	
Wandstijlen	Niet aanwezig
Buitenstijlen	Niet aanwezig
Vorm wand (recht of gebogen)	-
Vorm paalkuilen	-
Stand palen in kuil	-
Afwijkende tussenruimte	-
Ontbrekende delen	-
Constructieve en bijzondere elementen	
Dak	-
Ingangen	-
Binnenindeling	-
Bijzondere elementen	-
Verbouwingen	Er zijn geen aanwijzingen voor verbouwingen.
Het verdwijnen van het gebouw	S2.022 is duidelijk uitgegraven. Een deel van de paal werd echter achtergelaten in de kuil. De paalschaduw was goed zichtbaar in de coupe (Figuur 7).
Bemonstering	M52
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	Er zijn geen oversnijdingen.
Vondsten	AW: V633; MET: V457
Datering aardewerk	Romeinse periode. Het gaat om één wandscherf van gewoon reducerend gebakken aardewerk van lokale/regionale oorsprong (GRA LOK/REG).
Datering overige vondsten	
¹⁴ C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode
Typologie	De Clercq type IIA

Structuur H2

Figuur 5: Structuur H2 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

Figuur 6: Paalkuil S2.022 tijdens het afwerken van het paalspoor. De paalkern is duidelijk zichtbaar.

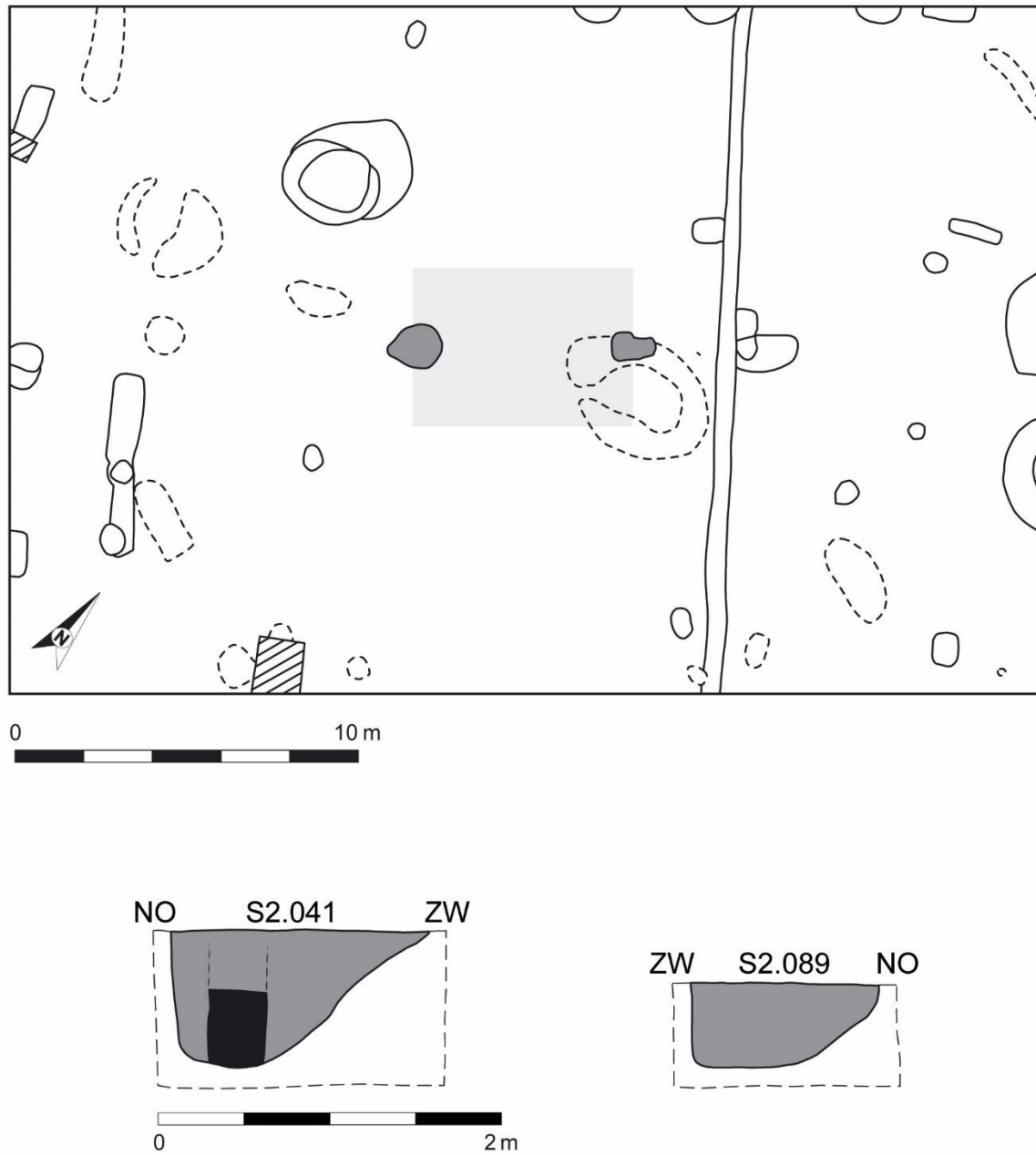

Figuur 7: Coupe op paalkuil S2.022.

Structuur H3

Onderzoek	Eén van de paalkuilen (S2.089) werd pas bij de aanleg van een tweede vlak herkend. Op het eerste vlak was op deze locatie een boomval aanwezig. De structuur werd daardoor pas bij de uitwerking herkend.
Oriëntatie	ZW - NO
Sporen	2.041 en 2.089
Basisindeling structuur	
Aantal beuken	1
Aantal traveeën	1
Maatvoering	
Totale lengte	7.8 m
Totale breedte	?
Oppervlakte totale structuur	?
Skelet	
Dragende elementen	Nokstaanders in elke korte zijde.
Vorm paalkuilen	Rond en rechthoekig.
Diepte paalkuilen	S2.041: 80 cm; S2.089: 48 cm
Stand palen in kuil	Alleen in S2.041 werd een vage paalkern waargenomen. Zover te zien was de stand recht (Figuur 9).
Ontbrekende delen	-
Wanden	
Wandstijlen	Niet aanwezig
Buitenstijlen	Niet aanwezig
Vorm wand (recht of gebogen)	-
Vorm paalkuilen	-
Stand palen in kuil	-
Afwijkende tussenruimte	-
Ontbrekende delen	-
Constructieve en bijzondere elementen	
Dak	Nokstaanders in elke korte zijde.
Ingangen	-
Binnenindeling	-
Bijzondere elementen	-
Verbouwingen	Er zijn geen aanwijzingen voor verbouwingen.
Het verdwijnen van het gebouw	Er is niets bekend over de eindfase van het gebouw. Bij S2.041 werd een paalkern herkend.
Bemonstering	Geen
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	Er zijn geen oversnijdingen.
Vondsten	AW: V639, V643
Datering aardewerk	Late ijzertijd - Romeinse periode. Het gaat om één bodemscherf en één wandscherf van handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong (HAN LOK/REG).
Datering overige vondsten	-
¹⁴ C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode
Typologie	De Clercq type IIA

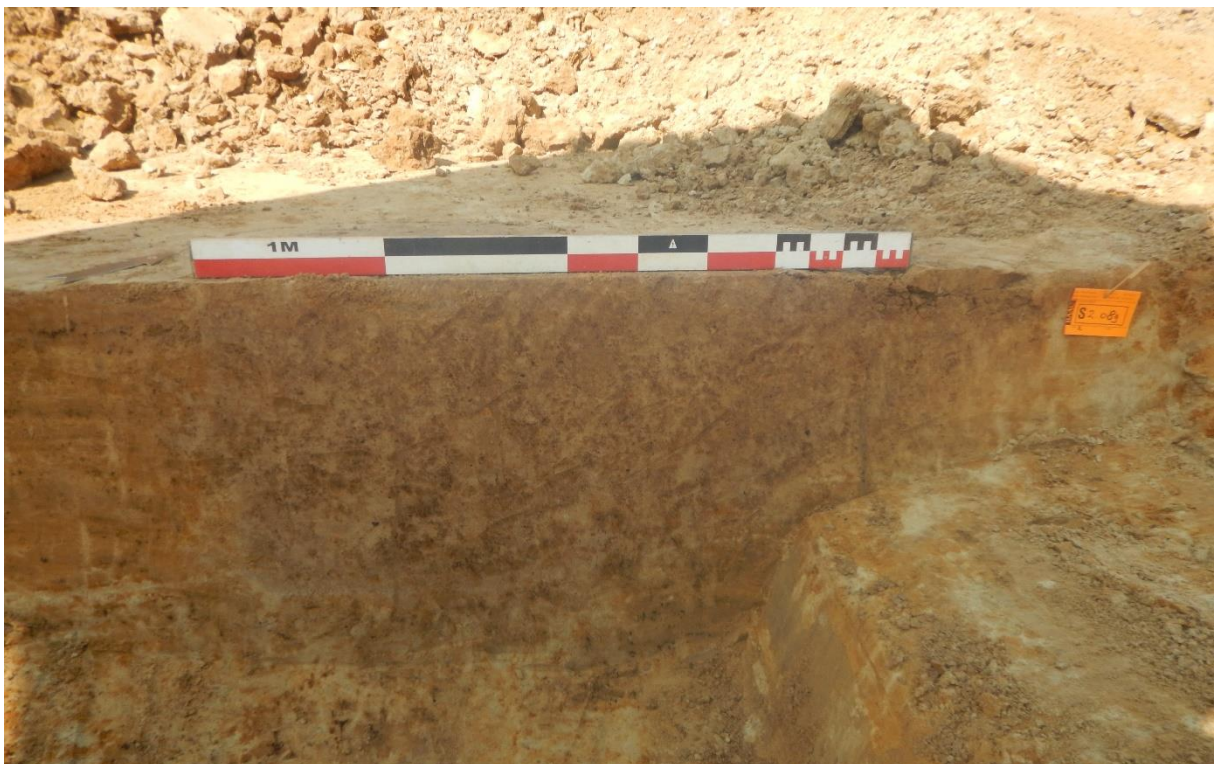
Structuur H3

Figuur 8: Structuur H3 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

Figuur 9: Coupe op paalkuil S 2.041.

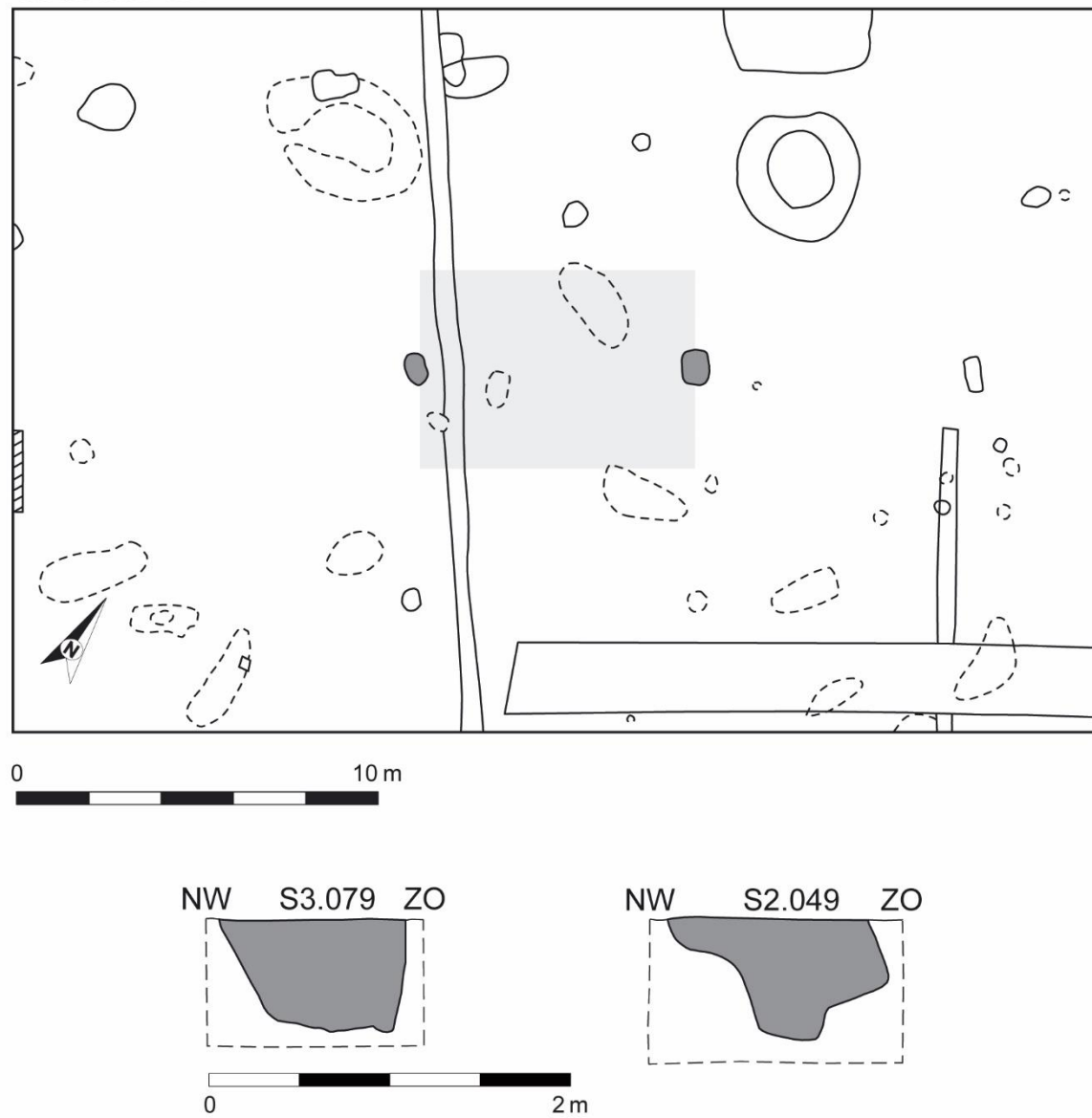

Figuur 10: Coupe op paalkuil S 2.089.

Structuur H4

Onderzoek	De sporen behorende tot de structuur zijn in twee verschillende werkputten teruggevonden. De structuur werd daardoor pas bij de uitwerking herkend.
Oriëntatie	ZW - NO
Sporen	2.049 en 3.079
Basisindeling structuur	
Aantal beuken	1
Aantal traveeën	1
Maatvoering	
Totale lengte	8.4 m
Totale breedte	?
Oppervlakte totale structuur	?
Skelet	
Dragende elementen	Nokstaanders in elke korte zijde.
Vorm paalkuilen	Afgerond rechthoekig.
Diepte paalkuilen	S2.049: 66 cm; S3.079: 62 cm
Stand palen in kuil	Er zijn geen paalkernen waargenomen.
Ontbrekende delen	-
Wanden	
Wandstijlen	Niet aanwezig
Buitenstijlen	Niet aanwezig
Vorm wand (recht of gebogen)	-
Vorm paalkuilen	-
Stand palen in kuil	-
Afwijkende tussenruimte	-
Ontbrekende delen	-
Constructieve en bijzondere elementen	
Dak	Nokstaanders in elke korte zijde.
Ingangen	-
Binnenindeling	-
Bijzondere elementen	-
Verbouwingen	Er zijn geen aanwijzingen voor verbouwingen.
Het verdwijnen van het gebouw	Er is niets bekend over de eindfase van het gebouw. Er werden geen duidelijke paalkernen herkend.
Bemonstering	Geen
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	Er zijn geen oversnijdingen.
Vondsten	AW: V634; NS: V635 (vuursteen: afslag)
Datering aardewerk	Late ijzertijd - Romeinse periode. In de sporen behorende tot structuur H4 werden drie wandscherven van handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong (HAN LOK/REG) aangetroffen. Deze leken allemaal tot hetzelfde exemplaar te behoren.
Datering overige vondsten	-
¹⁴ C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode
Typologie	De Clercq type IIA

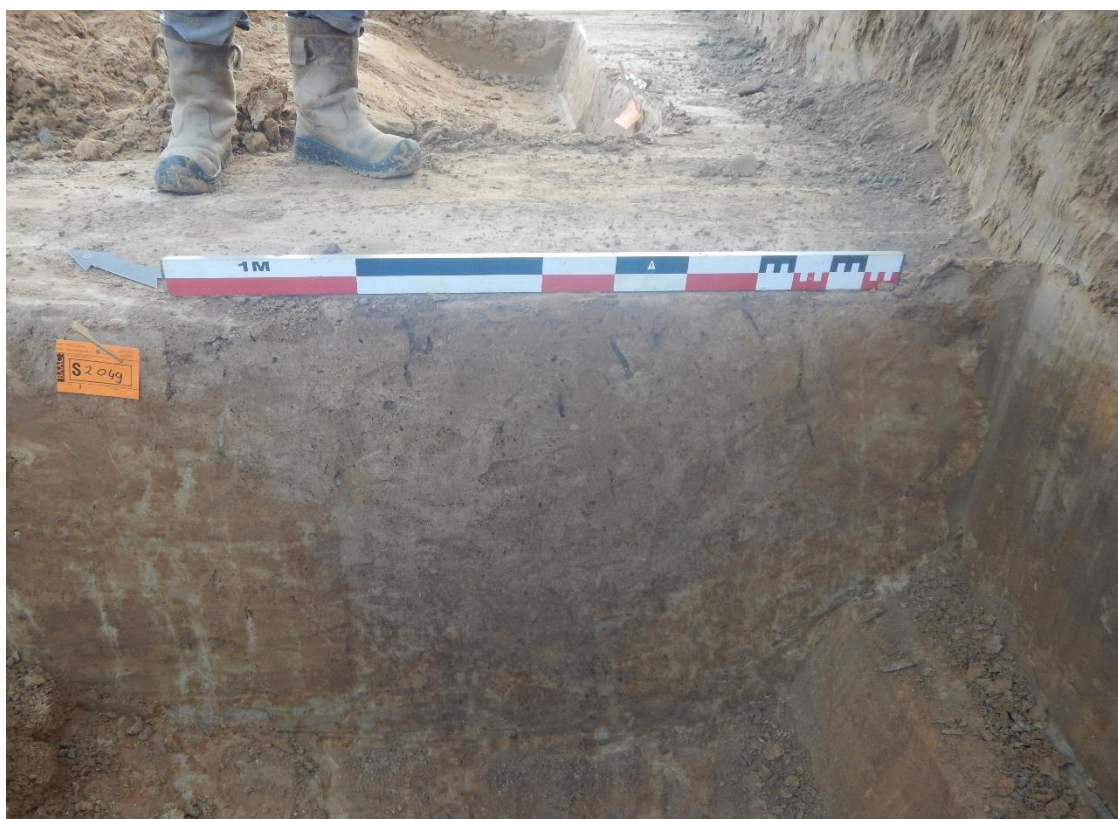
Structuur H4

Figuur 11: Structuur H4 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

Figuur 12: Coupe op S3.079.

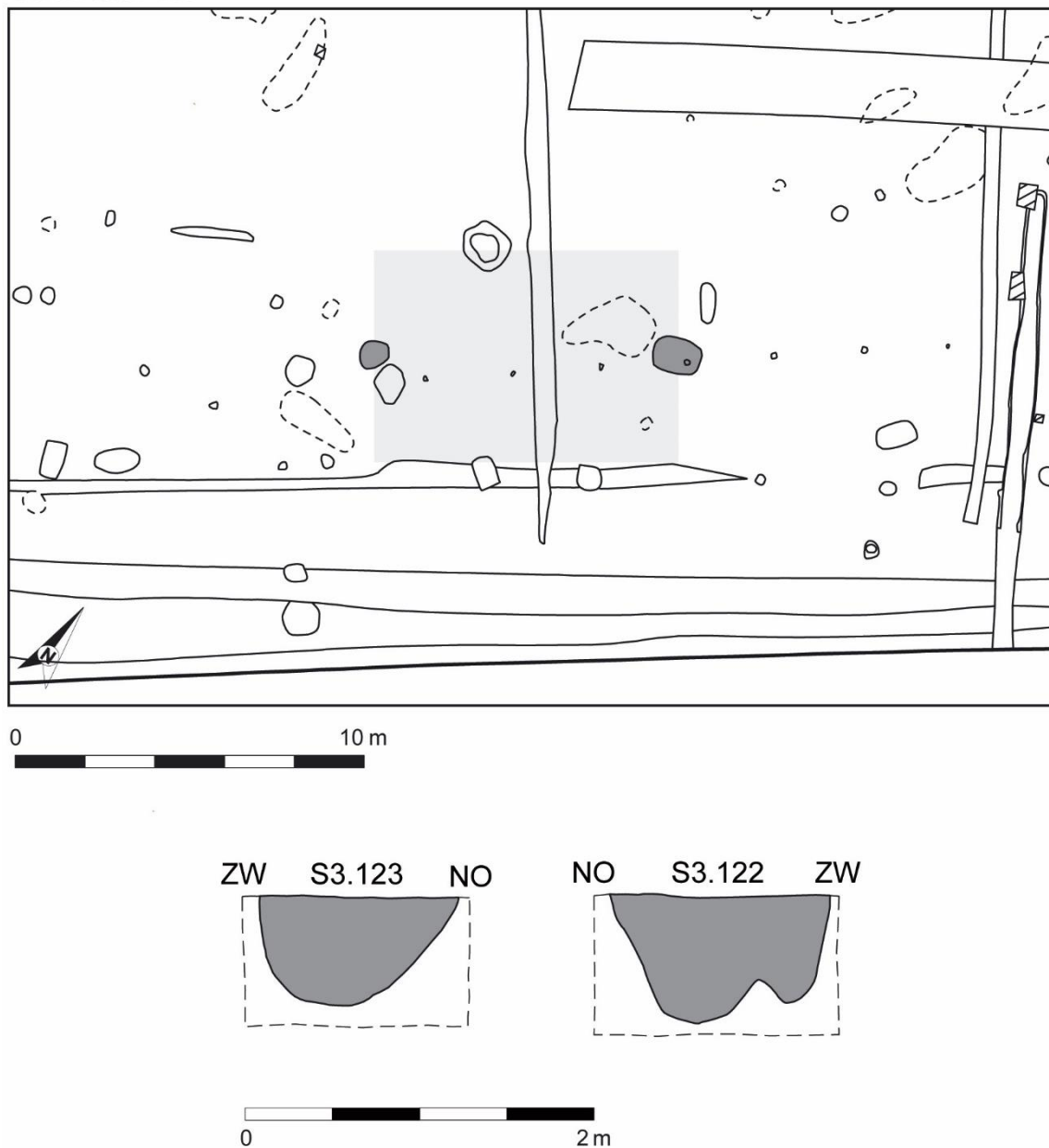

Figuur 13: Coupe op S.2.049.

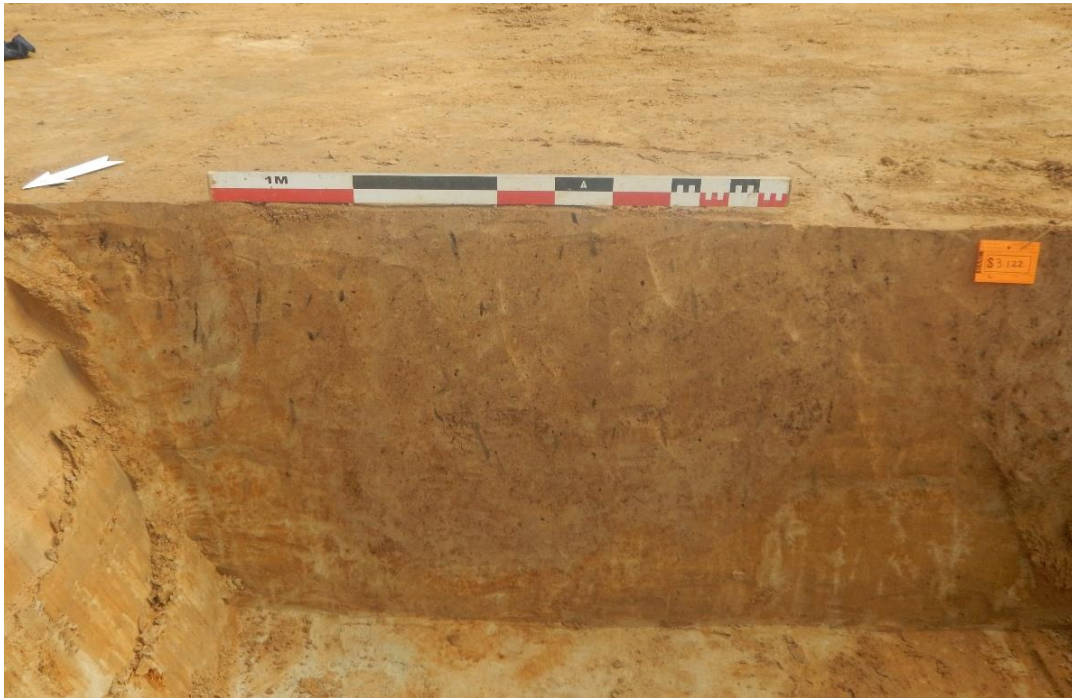
Structuur H5

Onderzoek	De sporen behorende tot de structuur zijn pas in het tweede vlak waargenomen. De structuur werd pas bij de uitwerking herkend.
Oriëntatie	ZW - NO
Sporen	3.122 en 3.123
Basisindeling structuur	
Aantal beuken	1
Aantal traveeën	1
Maatvoering	
Totale lengte	9.8 m
Totale breedte	?
Oppervlakte totale structuur	?
Skelet	
Dragende elementen	Nokstaanders in elke korte zijde.
Vorm paalkuilen	Afgeronde vierkant (S3.123); Afgerond rechthoekig (S3.122)
Diepte paalkuilen	S3.122: 74 cm; S3.123: 62 cm
Stand palen in kuil	Er zijn geen paalkernen waargenomen.
Ontbrekende delen	-
Wanden	
Wandstijlen	Niet aanwezig
Buitenstijlen	Niet aanwezig
Vorm wand (recht of gebogen)	-
Vorm paalkuilen	-
Stand palen in kuil	-
Afwijkende tussenruimte	-
Ontbrekende delen	-
Constructieve en bijzondere elementen	
Dak	Nokstaanders in elke korte zijde.
Ingangen	-
Binnenindeling	-
Bijzondere elementen	-
Verbouwingen	Er zijn geen aanwijzingen voor verbouwingen.
Het verdwijnen van het gebouw	Er is niets bekend over de eindfase van het gebouw. Er zijn geen paalkernen waargenomen, maar dit heeft eerder te maken met bodemprocessen.
Bemonstering	Geen
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	
Vondsten	NS: V604; BOT: V603 (fragment verbrand bot)
Datering aardewerk	-
Datering overige vondsten	-
¹⁴ C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode
Typologie	De Clercq type IIA

Structuur H5

Figuur 14: Structuur H5 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

Figuur 15: Coupe op S3.122.

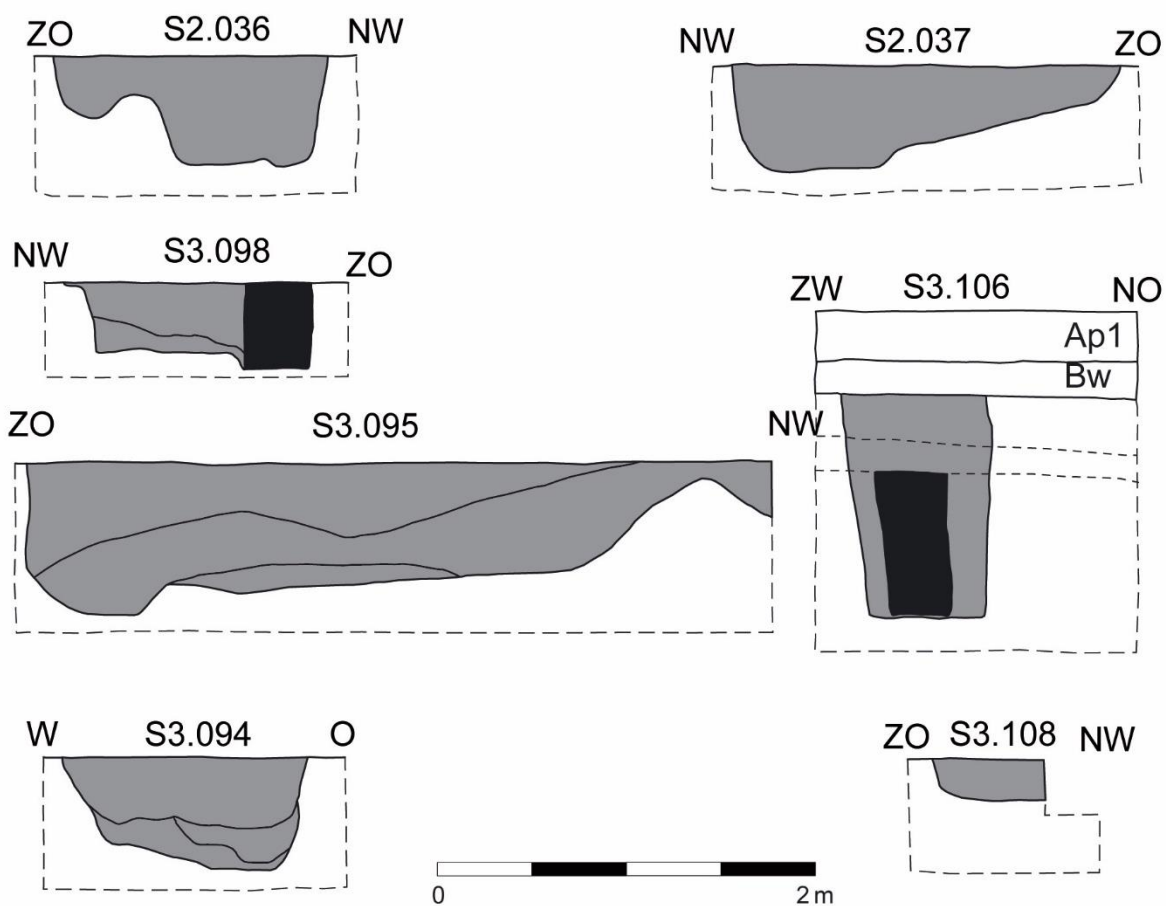
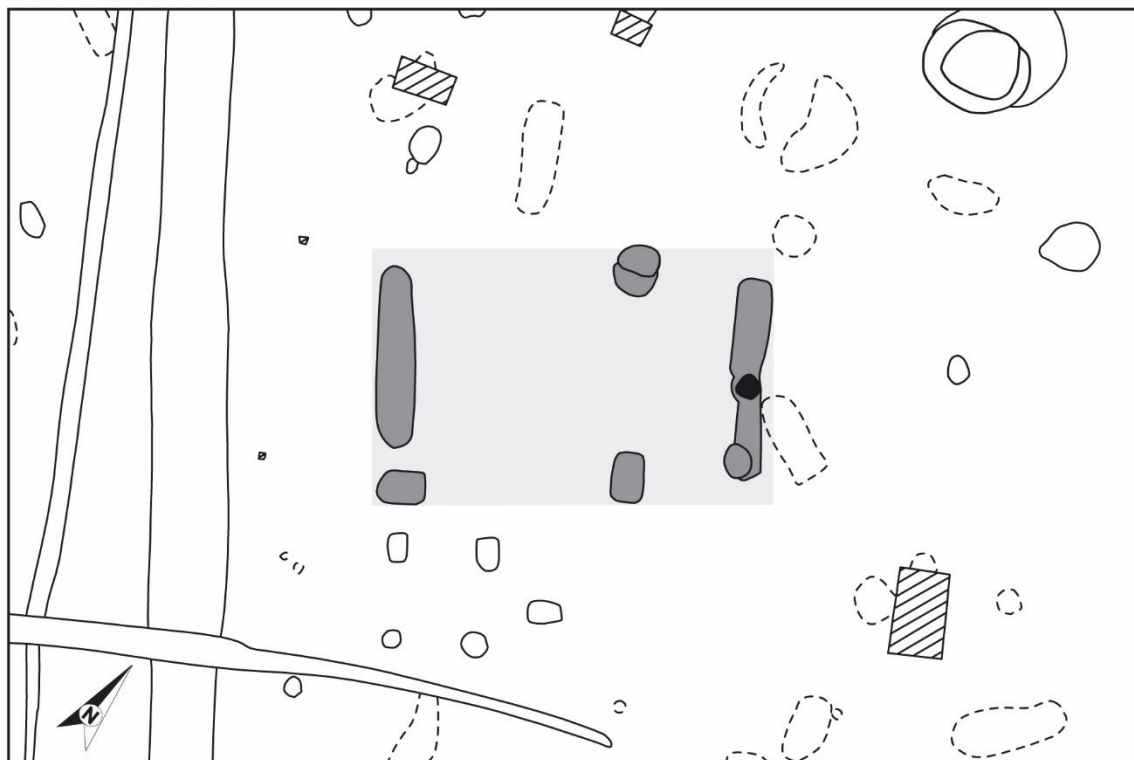
Figuur 16: Coupe op S3.123.

Structuur H6

Onderzoek	De structuur werd pas bij de uitwerking herkend.
Oriëntatie en ligging	ZW - NO
Sporen	2.036, 2.037, 3.094, 3.095, 3.098, 3.106, 3.108
Basisindeling structuur	
Aantal beuken	1
Aantal traveeën	2
Maatvoering	
Totale lengte	10.2 m
Totale breedte	6.8 m
Oppervlakte totale structuur	circa 70 m ²
Skelet	
Dragende elementen	Nokstaanders in elke korte zijde. De nokstaanders zijn geplaatst in langwerpige kuilen, waarschijnlijk situeerden er op de uiteindes van deze kuilen ook staanders. S2.037 vormt hiervoor de beste aanwijzing. In de oostelijke langwerpige kuil werd centraal een duidelijke paalkern waargenomen (S3.106). Deze heeft een aanzienlijke diepte (96 cm onder vlak 1). In elke lange zijde is er een extra aanwezig, mogelijk als extra ondersteuning voor het dak (S2.036 en S3.098). In S3.098 is de paalkern zichtbaar en die toont een rechte stand.
Vorm paalkuilen	Langwerpig: S3.095, S3.106, S2.037 Afgerond rechthoekig: S2.036, S3.098, S3.094
Diepte paalkuilen	S3.106: 96 cm; S2.037: 56 cm; S3.095: 60-80 cm S2.036: 58 cm; S3.098: 45 cm S3.094: 60 cm
Stand palen in kuil	De oostelijke nokstaander S3.106 toont een zeer lichte schuinstand (Figuur 18). S3.098, een staander in de zuidelijke lange zijde toont een rechte stand. In de overige sporen werd geen duidelijke paalkern waargenomen.
Ontbrekende delen	-
Wanden	
Wandstijlen	Niet aanwezig
Buitenstijlen	Niet aanwezig
Vorm wand (recht of gebogen)	-
Vorm paalkuilen	-
Stand palen in kuil	-
Afwijkende tussenruimte	-
Ontbrekende delen	-
Constructieve en bijzondere elementen	
Dak	Nokstaanders in elke korte zijde.
Ingangen	-
Binnenindeling	-
Bijzondere elementen	-
Verbouwingen	Er zijn geen aanwijzingen voor verbouwingen.
Het verdwijnen van het gebouw	Er is niets bekend over de eindfase van het gebouw.
Bemonstering	M48, M95

Chronologisch kader	
Oversnijdingen	
Vondsten	AW: V339, V343, V359, V373, V616, V642 NS: V360, V617, V640
Datering aardewerk	Romeinse periode. Er zijn 38 scherven handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong (HAN LOK/REG) aangetroffen. Er is o.a. een rand van een (kook)pot van type De Clercq P2. In S2.036 werden twee verbrande scherven terra nigra in het baksel BW TNC aangetroffen. Het baksel zelf wordt traditioneel gedateerd tussen 70 en 200 na Chr. Op de bodem is een stempel aanwezig, maar deze is zeer moeilijk te lezen. Verder zijn er één wandscherf van gewoon reducerend gebakken aardewerk (GRA LOK/REG) en één wandscherf technisch aardewerk (TA) aangetroffen.
Datering overige vondsten	-
¹⁴C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode
Typologie	Plattegrond past niet in een typologie. Mogelijk gaat het om een overgangsvorm.
Opmerkingen	Mogelijk is structuur B3 een uitbouw behorende tot structuur H6.

Structuur H6

Figuur 17: Structuur H6 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

Figuur 18: Coupe op S3.106.

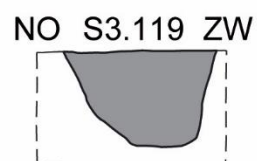
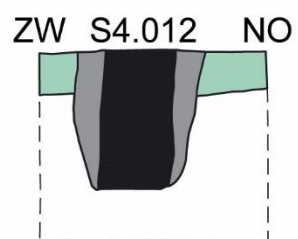
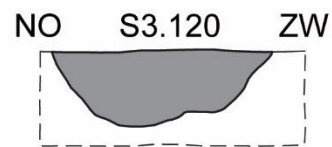
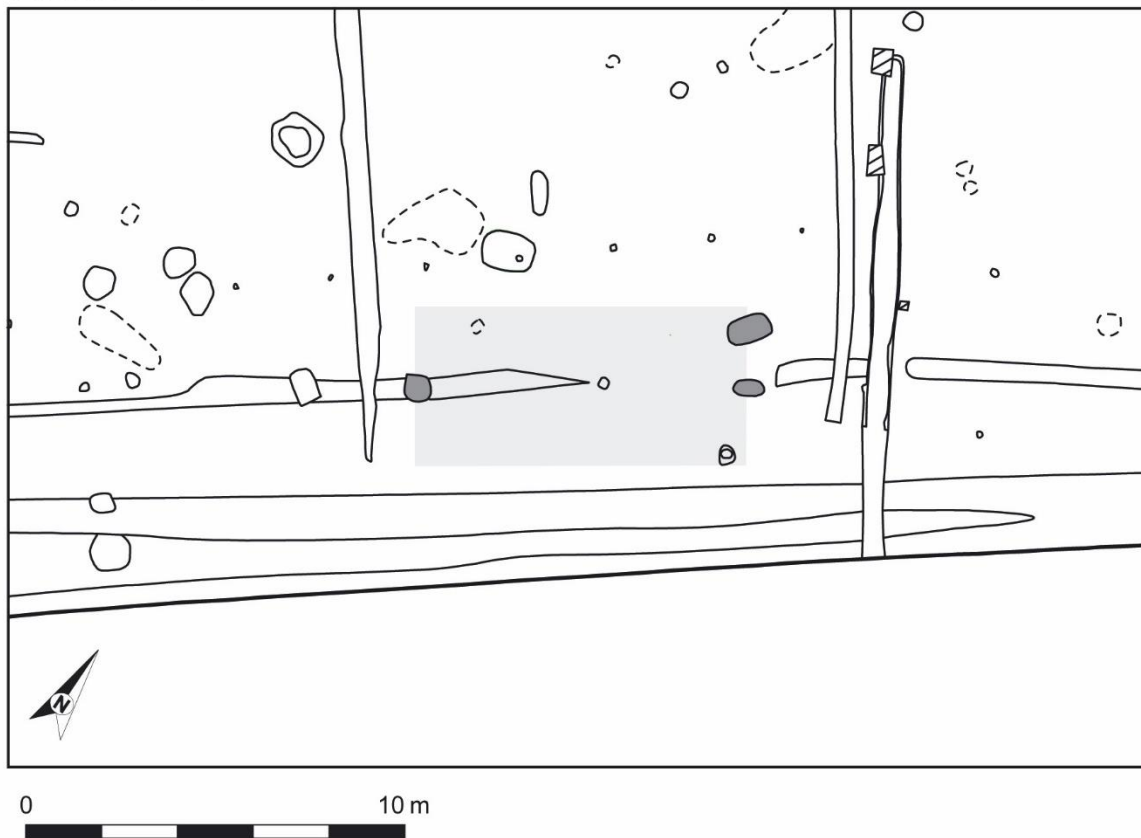

Figuur 19: Coupe op S3.095.

Structuur H7

Onderzoek	Doordat de sporen in twee verschillende werkputten bevinden, werd de structuur pas bij de uitwerking herkend.
Oriëntatie	ZW - NO
Sporen	3.119, 4.012 en mogelijk 3.120
Basisindeling structuur	
Aantal beuken	1
Aantal traveeën	1
Maatvoering	
Totale lengte	9.2 m
Totale breedte	?
Oppervlakte totale structuur	?
Skelet	
Dragende elementen	Nokstaanders in elke korte zijde.
Vorm paalkuilen	Afgerond rechthoekig
Diepte paalkuilen	S3.119: 50 cm (vlak 2); S4.012: 76 cm
Stand palen in kuil	Bij S4.012 is een zeer lichte schuinstand te herkennen.
Ontbrekende delen	-
Wanden	
Wandstijlen	Niet aanwezig
Buitenstijlen	Niet aanwezig
Vorm wand (recht of gebogen)	-
Vorm paalkuilen	-
Stand palen in kuil	-
Afwijkende tussenruimte	-
Ontbrekende delen	-
Constructieve en bijzondere elementen	
Dak	Nokstaanders in elke korte zijde.
Ingangen	-
Binnenindeling	-
Bijzondere elementen	-
Verbouwingen	Er zijn geen aanwijzingen voor verbouwingen.
Het verdwijnen van het gebouw	Er is niets bekend over de eindfase van het gebouw.
Bemonstering	M63
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	S4.012 oversnijdt greppel S4.007.
Vondsten	AW: V546, V547, V551
Datering aardewerk	Romeinse periode. Het gaat om één randscherf en zeven wandscherven van handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong (HAN LOK/REG). De randscherf is van een (kook)pot van het type De Clercq P2.
Datering overige vondsten	-
¹⁴ C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode
Typologie	De Clercq type IIA

Structuur H7

Figuur 20: Structuur H7 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

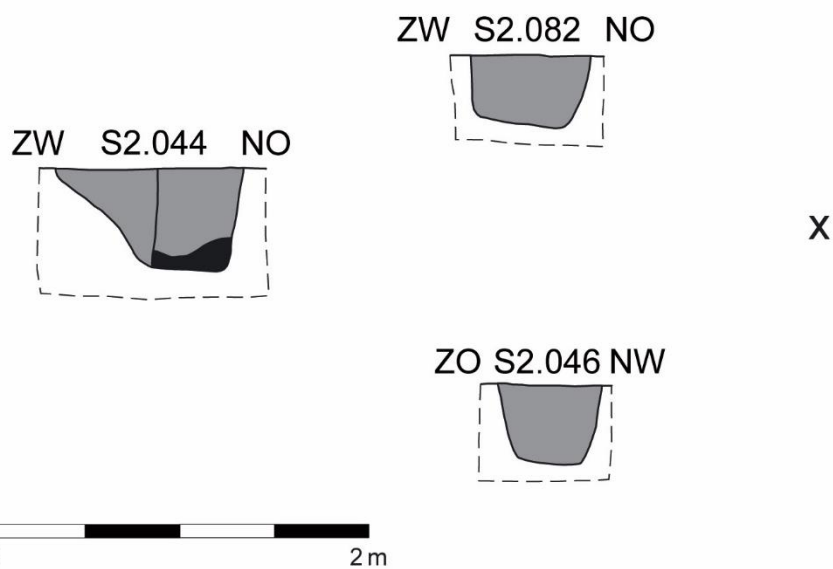
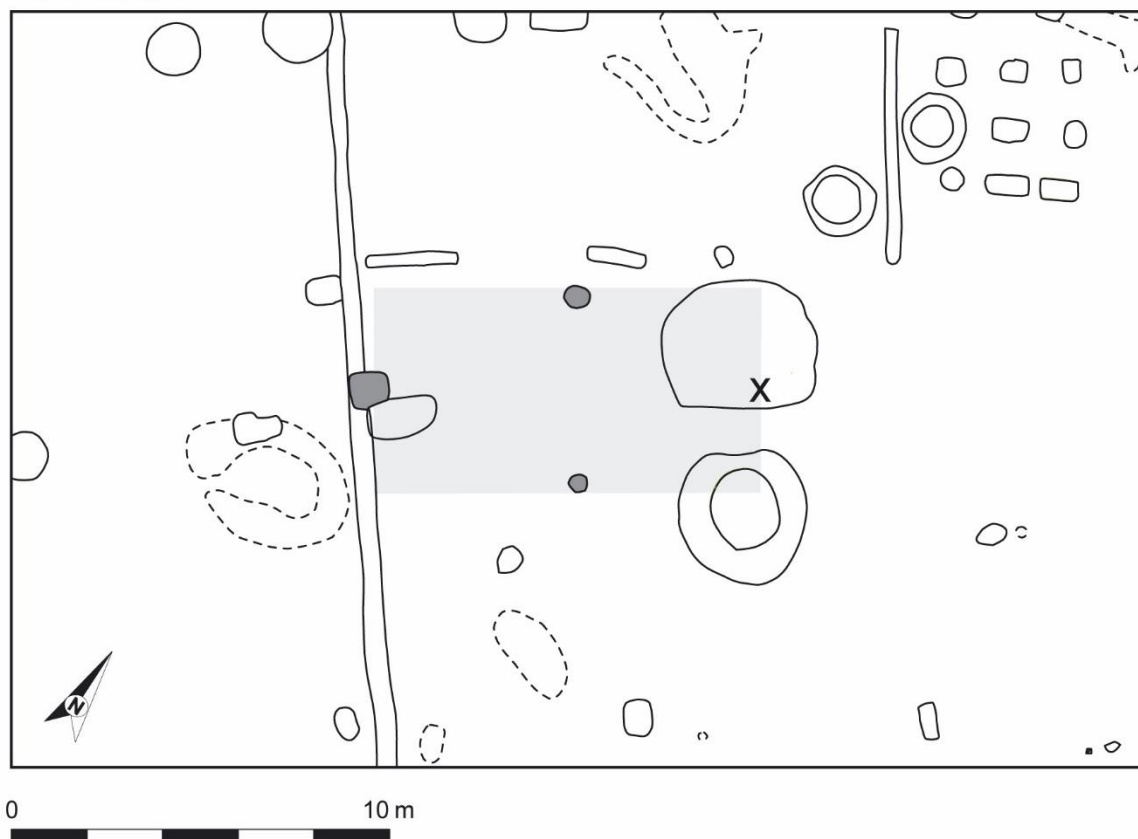
Figuur 21: Coupe op S3.119.

Figuur 22: Coupe op S4.012.

Structuur H8

Onderzoek	De structuur werd pas bij de uitwerking herkend.
Oriëntatie	ZW - NO
Sporen	2.044, 2.046 en 2.082
Basisindeling structuur	
Aantal beuken	Eén
Aantal traveeën	Twee
Maatvoering	
Totale lengte	Niet te achterhalen doordat oostelijke nokstaander is verdwenen door granaatinslag. Waarschijnlijk circa 10 m.
Totale breedte	5.0 m
Oppervlakte totale structuur	Waarschijnlijk circa 50 m ² .
Skelet	
Dragende elementen	Centraal in elke korte zijde een nokstaander. Centraal in elke lange zijde een (schuinstaande ?) staander om het dak te ondersteunen.
Vorm paalkuilen	Afgerond vierkant (S2.044) en rond (S2.046 en S2.082).
Diepte paalkuilen	S2.044: 54 cm; S2.046: 42 cm; S2.082: 38 cm
Stand palen in kuil	Bij S2.044 is een lichte schuinstand te herkennen.
Ontbrekende delen	Het spoor van de oostelijke nokstaander ontbreekt als gevolg van een granaatinslag.
Wanden	
Wandstijlen	Niet aanwezig
Buitenstijlen	Niet aanwezig
Vorm wand (recht of gebogen)	-
Vorm paalkuilen	-
Stand palen in kuil	-
Afwijkende tussenruimte	-
Ontbrekende delen	-
Constructieve en bijzondere elementen	
Dak	Nokstaanders in elke korte zijde.
Ingangen	-
Binnenindeling	-
Bijzondere elementen	-
Verbouwingen	Er zijn geen aanwijzingen voor verbouwingen.
Het verdwijnen van het gebouw	Er is niets bekend over de eindfase van het gebouw.
Bemonstering	M94
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	-
Vondsten	AW: V637
Datering aardewerk	Romeinse periode. Het gaat om elf wandscherven van handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong (HAN LOK/REG).
Datering overige vondsten	-
¹⁴ C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode
Typologie	De Clercq IIB

Structuur H8

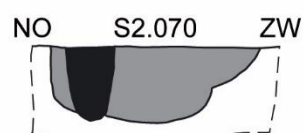
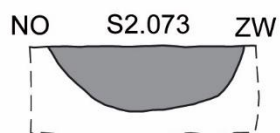
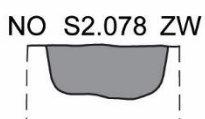
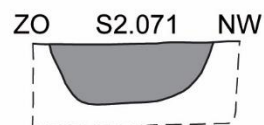
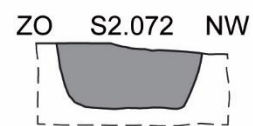
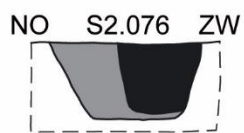
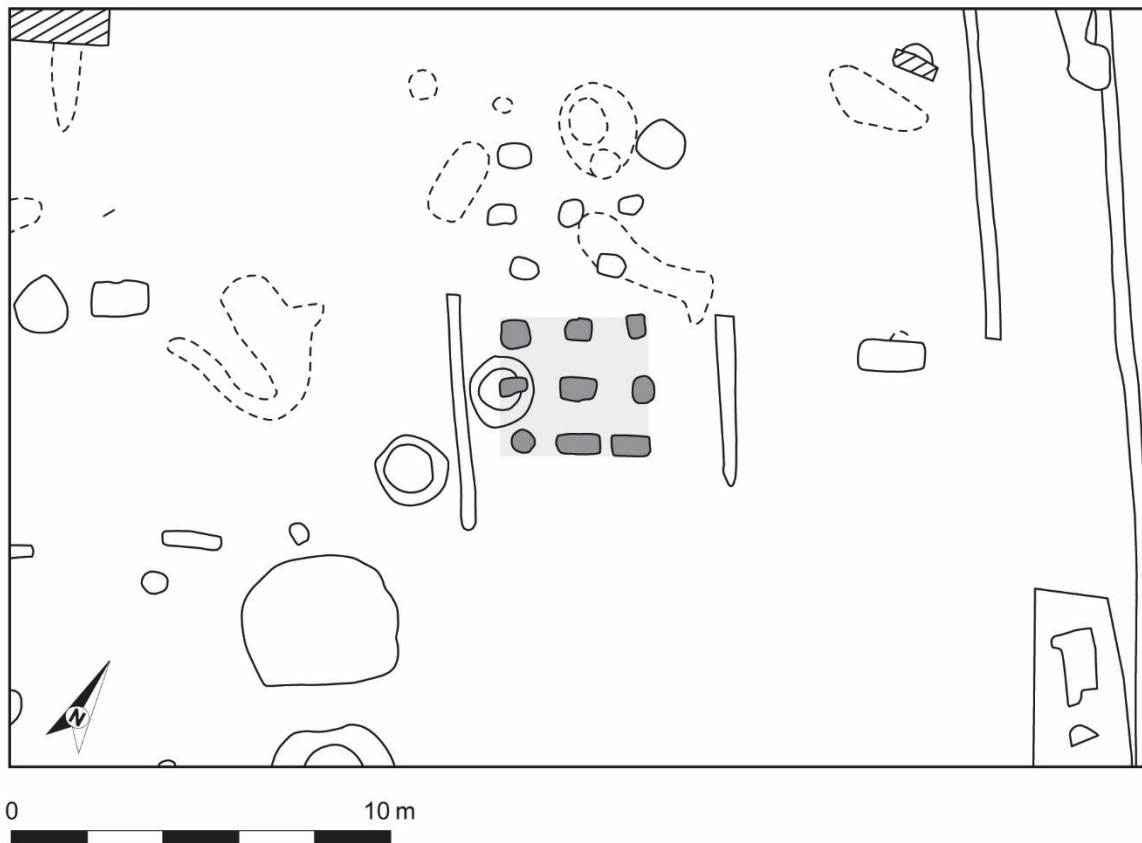
Figuur 23: Structuur H8 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

2.2 Bijgebouwen

Structuur B1

Soort	Type Oss-Ussen IIA; 9-palig
Onderzoek	Het bijgebouw is herkend bij het aanleggen van het vlak en tijdens het couperen als zodanig behandeld.
Sporen	2.070, 2.071, 2.072, 2.073, 2.074, 2.075, 2.076, 2.078, 2.087
Afmetingen	3.8 x 3.7 m
Volledige plattegrond	Ja
Oriëntatie	ZW-NO
Diepte paalsporen	22 tot 40 cm
Buiten gebruik raken van de structuur	Er is niets bekend over de eindfase van het gebouw.
Bemonstering	M91, M92
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	Er zijn geen oversnijdingen met andere structuren.
Vondstmateriaal	AW: V475, V600, V601, V628, V629
Datering aardewerk	Er werden in totaal 5 scherven van 5 verschillende exemplaren aangetroffen. Belangrijk is de vondst van een wandscherf terra rubra. Meer dan waarschijnlijk is deze wandscherf afkomstig van een beker type Holwerda/Deru P6-7, traditioneel te dateren tussen 25 v. Chr. en 70 n. Chr. Verder zijn er twee wandscherven gewoon reducerend gebakken aardewerk (Atrebatian Ware, GRA ATR), een wandscherf gewoon oxiderend gebakken aardewerk uit Noord-Frankrijk regio Dourges (GOA NFD) en een wandscherf handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong (HAN LOK/REG) aangetroffen.
Datering overige vondsten	-
¹⁴ C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode, op basis van aardewerk: 25 voor Chr. – 2 ^{de} eeuw.
Opmerkingen	-

Structuur B1

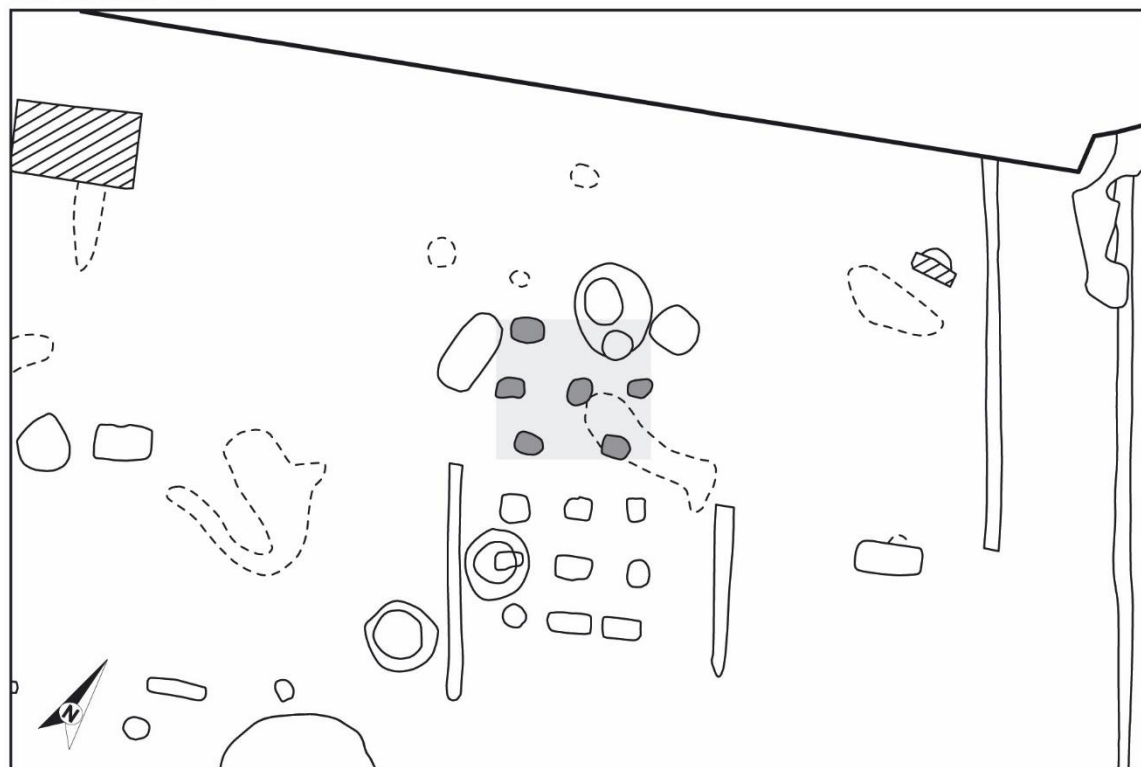

Figuur 24: Structuur B1 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

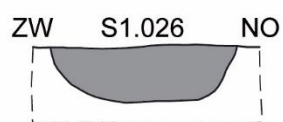
Structuur B2

Soort	Type Oss-Ussen II; 7-palig,
Onderzoek	Het bijgebouw is herkend bij het aanleggen van het vlak en tijdens het couperen als zodanig behandeld. Er is een uitbreiding van werkput 1 gemaakt, omdat het vermoeden bestond dat de structuur verder naar het zuiden doorliep.
Sporen	1.020, 1.021, 1.023, 1.024, 1.025, 1.026
Afmetingen	4 x 3.5 m
Volledige plattegrond	Ja, alleen de noordoostelijke paalkuil is verdwenen door een granaatinslag.
Oriëntatie	ZW-NO
Diepte paalsporen	14 tot 30 cm
Buiten gebruik raken van de structuur	Er is niets bekend over de eindfase van het gebouw. Er zijn geen paalkernen waargenomen, maar dit heeft eerder te maken met bodemprocessen.
Bemonstering	Geen
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	Er zijn geen oversnijdingen met andere structuren.
Vondstmateriaal	AW: V599
Datering aardewerk	Het gaat om één wandscherf van handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong (HAN LOK/REG), dat niet nauwkeurig te dateren is.
Datering overige vondsten	-
¹⁴ C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode, op basis van typologie.
Opmerkingen	Geen gekend subtype in de typologie van Oss-Ussen (SCHINKEL 1994, deel II, 139).

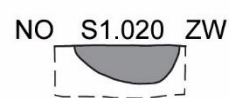
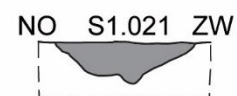
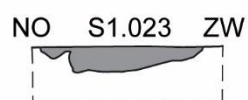
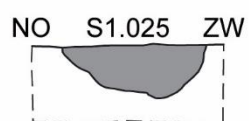
Structuur B2

0 10 m

X

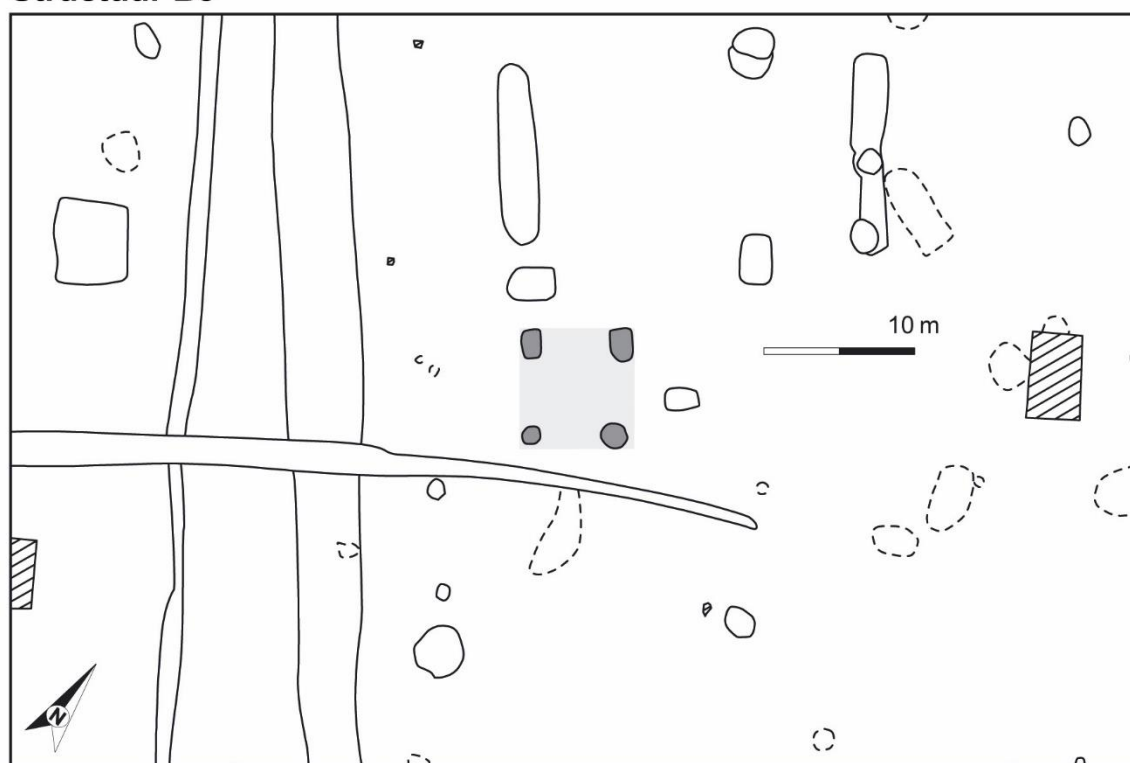
0 2m

Figuur 25: Structuur B2 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

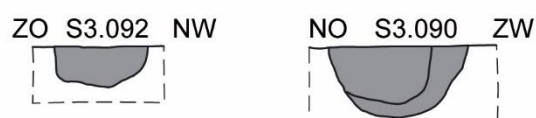
Structuur B3

Soort	Type Oss-Ussen IA; 4-palig
Onderzoek	Het bijgebouw is herkend bij het aanleggen van het vlak en tijdens het couperen als zodanig behandeld.
Sporen	3.090, 3.091, 3.092, 3.093
Afmetingen	3.2 x 2.9 m
Volledige plattegrond	Ja
Oriëntatie	NW-ZO
Diepte paalsporen	22 tot 38 cm
Buiten gebruik raken van de structuur	Er is niets bekend over de eindfase van het gebouw. Bij S3.093 is een paalkern waargenomen.
Bemonstering	M45 en M46
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	Er zijn geen oversnijdingen met andere structuren.
Vondstmateriaal	AW: V341
Datering aardewerk	In deze structuur werden vijf scherven aangetroffen van één exemplaar handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong (HAN LOK/REG). Het gaat hier om een (kook)pot met naar buiten staande en niet geprofileerde rand. Er kon een kleine ribbel herkend worden op de overgang van de hals naar de buik.
Datering overige vondsten	-
¹⁴ C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode, op basis van aardewerk.
Opmerkingen	Mogelijk is het een uitbouw behorende tot structuur H6. Zie ook Roeselare Vloedstraat (structuur 12 en 13). (MOSTERT & BAKX 2019: 224, 382-383).

Structuur B3

0 10 m

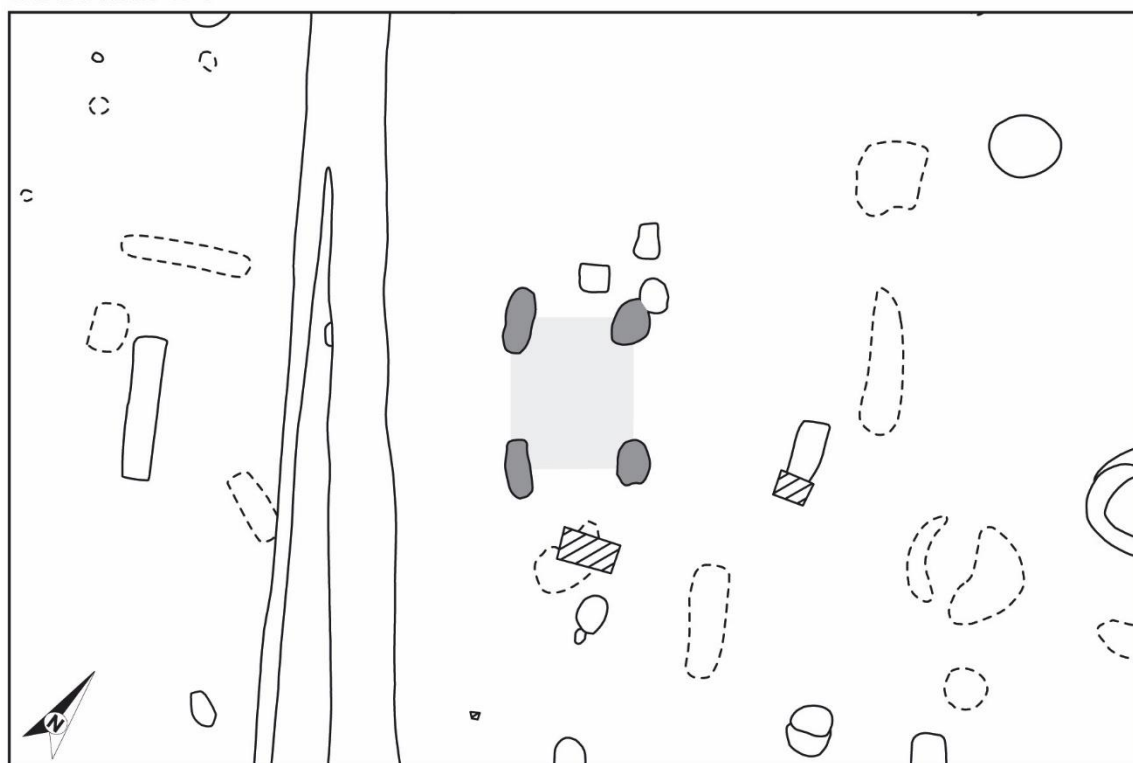
0 2 m

Figuur 26: Structuur B3 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

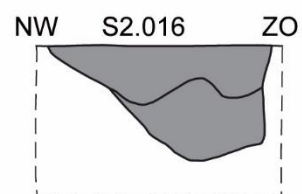
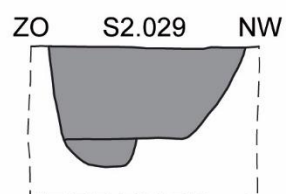
Structuur B4

Soort	Type Oss-Ussen IA; 4-palig
Onderzoek	Het bijgebouw is herkend bij het aanleggen van het vlak.
Sporen	2.016, 2.029, 2.030, 2.031 (kernconstructie) 2.013, 2.014, 2.015 (extra palen ter ondersteuning)
Afmetingen	5.6 x 3.8 m
Volledige plattegrond	Ja
Oriëntatie	NW-ZO
Diepte paalsporen	58 tot 64 cm (kernconstructie), 16 tot 18 cm (extra palen)
Reparaties/verbouwingen	In de noordoostelijke hoek zijn een drietal sporen aanwezig, die mogelijk te relateren zijn aan een verstevigingsfase (extra palen ter ondersteuning).
Buiten gebruik raken van de structuur	Er is niets bekend over de eindfase van het gebouw. Er zijn geen paalkernen waargenomen, maar dit heeft eerder te maken met bodemprocessen.
Bemonstering	Geen
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	Er zijn geen oversnijdingen met andere structuren.
Vondstmateriaal	Kernconstructie: AW: V492, V611; MET: V626 Extra palen: V458
Datering aardewerk	In de sporen behorende tot de kernconstructie werden vijftien wandscherven van minstens twee exemplaren handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong (HAN LOK/REG) aangetroffen. Uit S2.014 zijn één rand- en drie wandscherven van een kookpot met uitstaande en niet geprofileerde rand (Declercq P2) in HAN LOK/REG afkomstig.
Datering overige vondsten	-
¹⁴C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode, op basis van aardewerk
Opmerkingen	

Structuur B4

0 10 m

0 2 m

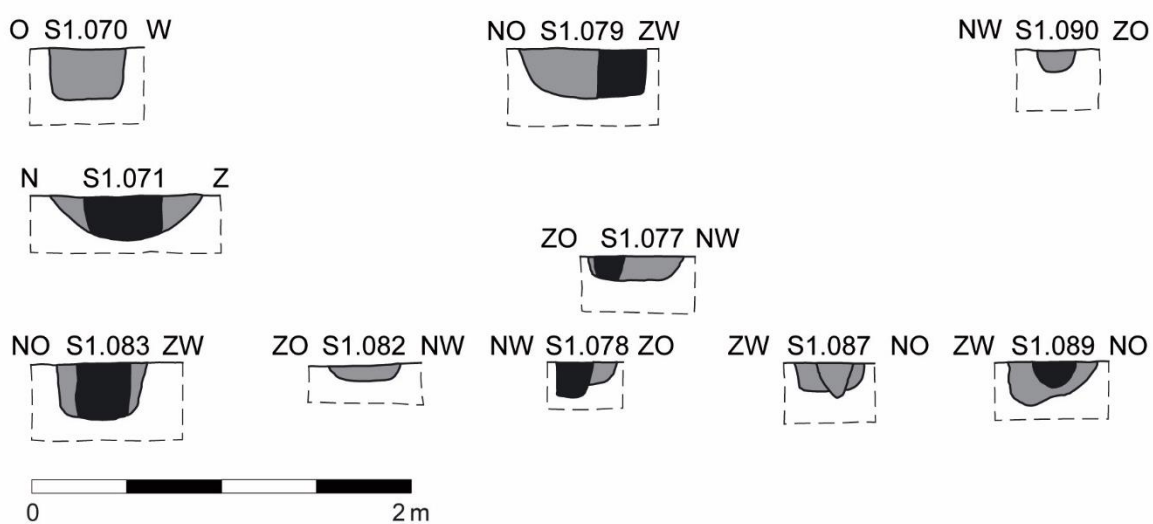
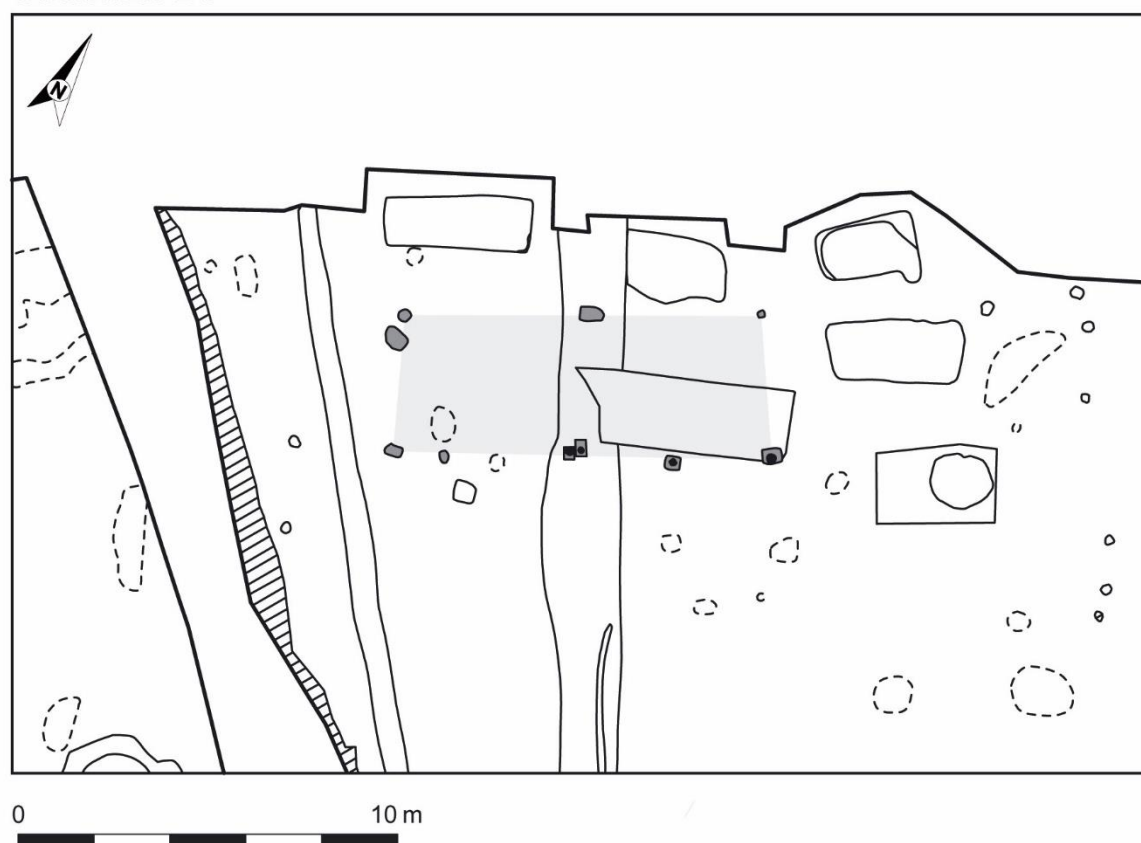
Figuur 27: Structuur B4 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

2.3 Overige structuren

Structuur B5/Grafmonument ?

Soort	Grafmonument ?
Onderzoek	Door de aanwezigheid van brandrestengraven is het archeologisch vlak relatief hoog aangelegd. Een deel van de sporen is in het eerste vlak waargenomen. De andere sporen werden pas herkend bij de aanleg van het tweede vlak. De structuur werd pas in de uitwerkingsfase herkend.
Sporen	Vlak 1: 1.070, 1.071 Vlak 2: 1.077, 1.078, 1.079, 1.082, 1.083, 1.087, 1.089, 1.090
Afmetingen	10.5 x 3.9 m
Volledige plattegrond	Ja
Oriëntatie	WZW – ONO
Diepte paalsporen	10 tot 30 cm
Buiten gebruik raken van de structuur	Bij meerdere paalsporen is een duidelijk paalkern waargenomen (Figuur 29). Bij S1.071 werd na het verwijderen van de paalkern aardewerk gedeponeerd (Figuur 30).
Bemonstering	M26, M27, M28
Chronologisch kader	
Oversnijdingen	Er zijn geen oversnijdingen met andere structuren.
Vondstmateriaal	AW: V32, V36, V104 NS: V105 BK: V109
Datering aardewerk	In S1.071 zijn 59 wandscherven van handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong (HAN LOK/REG) aangetroffen. In S1.078 zijn een viertal scherven aangetroffen van een kruikje in gewoon oxiderend gebakken aardewerk uit Noord-Frankrijk regio Dourges (GOA NFD). Dit kruikje met getrapt mondstuk kon herkend worden als het type Stuart 112/Vendeuil-Caply type 13. Dit type dient gedateerd te worden tussen de Flavische periode en de eerste helft van de 2 ^{de} eeuw, met een grotere waarschijnlijkheid tussen de Flavische periode en het eerste kwart van de 2 ^{de} eeuw.
Datering overige vondsten	V109 is een fragment van een tegula. De tegula heeft een schuin uitgesneden hoek. Dergelijke uitsnijdingen komen voor in de periode 160-260 na Chr. (KARS 2006, 31).
¹⁴C-onderzoek	Geen
Conclusie datering	Romeinse periode op basis van aardewerk: Flavische periode en het eerste kwart van de 2 ^{de} eeuw.
Opmerkingen	Een viertal brandrestengraven situeren zichten noorden van de structuren. De brandrestengraven hebben dezelfde oriëntatie als structuur B5.

Structuur B5

Figuur 28: Structuur B5 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).

Figuur 29: S1.077 en S1.078 in vlak 2. De paalkernen zijn duidelijk zichtbaar.

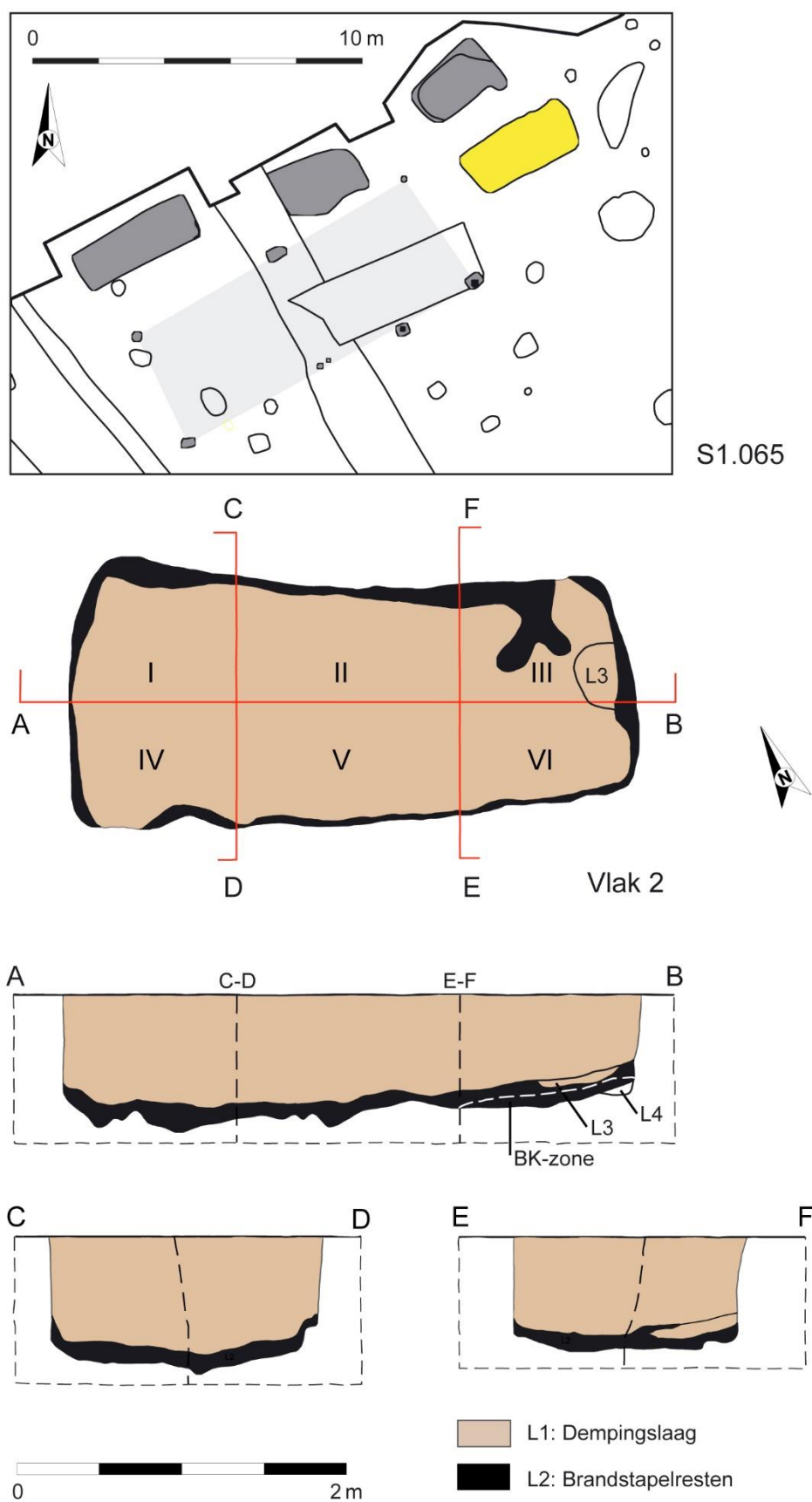

Figuur 30: Aardewerkconcentratie in S1.071.

3 Brandrestengraven

3.1 Brandrestengraf spoor 1.065

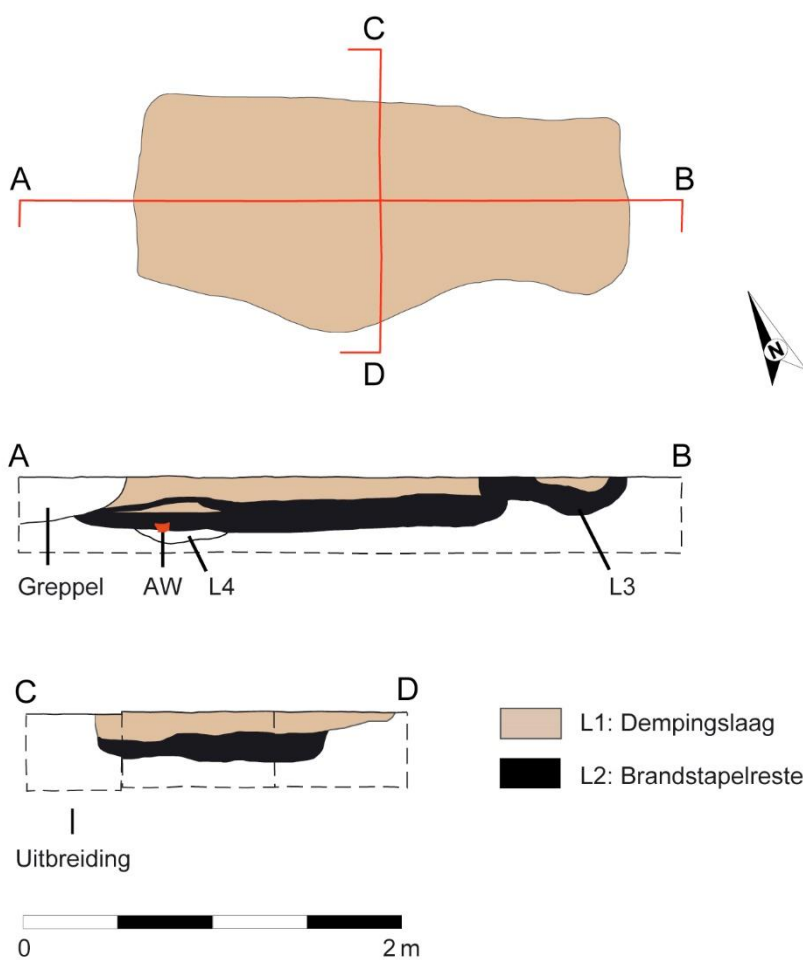
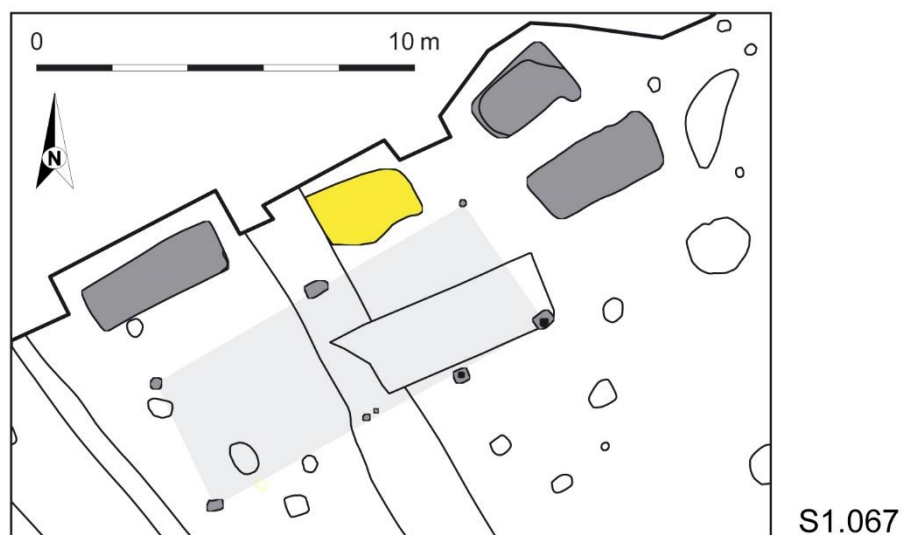
Spoornummer(s)	1.065
Graftype	Crematie - Brandrestengraf
Bewaringstoestand	++
Nis	Nee
Kuylvorm en afmetingen	Rechthoekig; 3.50 x 1.67 m
Bewaarde diepte	84 cm
Randstructuur	Geen
Crematieresten	
Vondstnummer(s)	668, 672, 676, 678, 679, 680
Gewicht	294,1
Geslacht en leeftijd	Niet te bepalen, 18+
Pathologie	Er werd geen pathologische afwijking geobserveerd
Fragmentatiegraad	Gemiddelde fragmentgrootte situeert tussen 5 en 10 mm
Verbrandingsgraad	Voor de gehele crematie 5 (>800°C)
Monsters	M15, M16, M17, M22, M23, M25
Aantal emmers	51 + M17 (Aantal emmers niet gekend)
Vondsten	V84, V85, V86, V87, V92, V93, V666, V667, V668, V669, V670, V671, V672, V673, V674, V675, V676, V677, V684, V691, V692, V693, V694
Grafgiften in nis	-
Grafgiften in kuil	-
Meeeverbrande grafgiften	Aardewerk: V86, V669, V675, M15 Munten: V84, V667, V691 Glas: V692, V693
Nagels	V670, V673, V677, V684, V691, V694
Schoennagels	Ja
Daterend onderzoek	
Aardewerk	Tweede helft van de 1 ^{ste} eeuw tot en met de eerste helft van de 3 ^e eeuw
Metaal	
Overige vondsten	Tegula, imbrex: Romeinse periode
C14-onderzoek	-
Conclusie datering	
Opmerking	

Figuur 31: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S1.065.

3.2 Brandrestengraf spoor 1.067

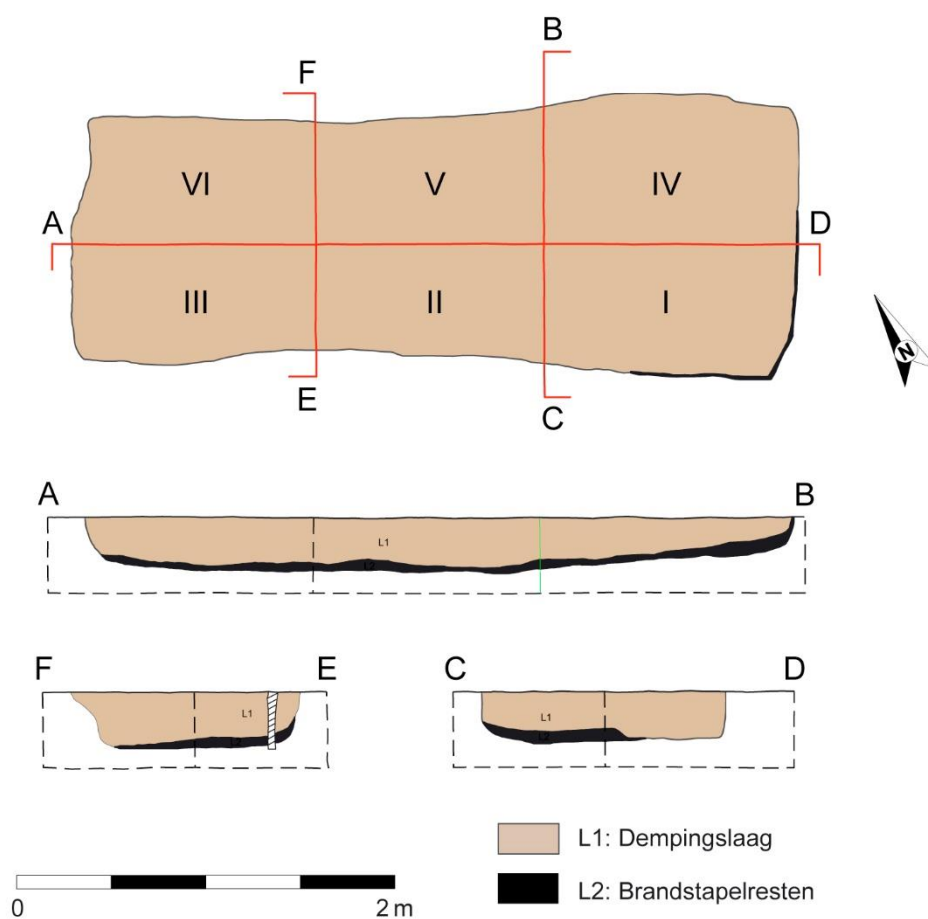
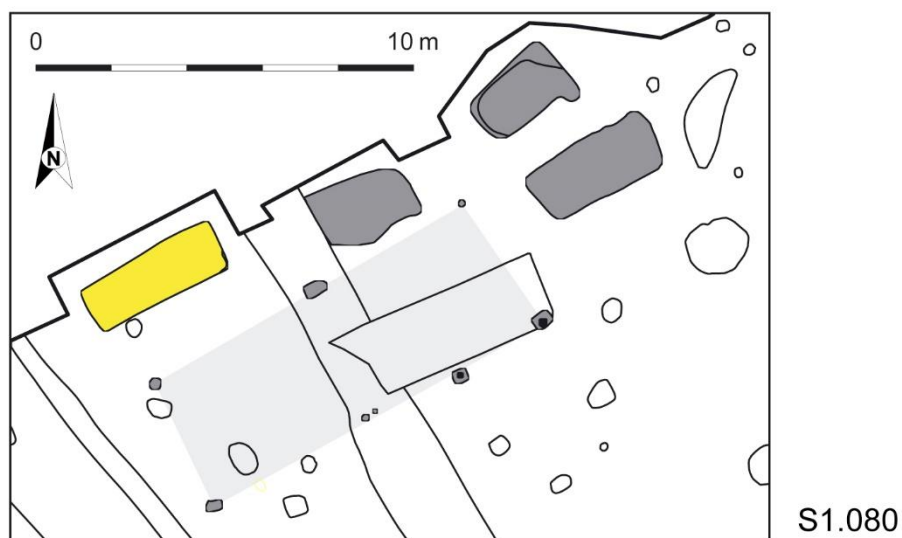
Spoornummer(s)	1.067
Graftype	Crematie - Brandrestengraf
Bewaringstoestand	++
Nis	Geen
Kuilverm en afmetingen	Rechthoekig; 3.01 x 1.58 m
Bewaarde diepte	29 cm
Randstructuur	
Fase	
Crematieresten	
Vondstnummer(s)	Zeeefresiduen zijn niet getrieerd.
Gewicht	-
Geslacht en leeftijd	-
Pathologie	-
Determineerbare fractie	-
Fragmentatie- en verbrandingsgraad	-
Monsters	M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M18, M19, M20
Aantal emmers	91
Vondsten	V30, V31, V33, V34, V51, V52, V53, V81, V82, V83, V90
Grafgiften in nis	
Grafgiften in kuil	
Meeverbrande grafgiften	Aardewerk: V31, V83 Glas: V34, V81 Bewerkt bot: M12
Nagels	Ja
Schoennagels	Ja
Daterend onderzoek	
Aardewerk	Een exemplaar in FRA LOK/REG kon getypeerd worden, namelijk als een beker van het type Deru P53. Hoewel dit type vooral voorkomt tussen 70 en 150 na Chr. kan het nog tot ver in de 3 ^e eeuw aanwezig zijn.
Metaal	
Overige vondsten	
C14-onderzoek	
Conclusie datering	
Opmerking	

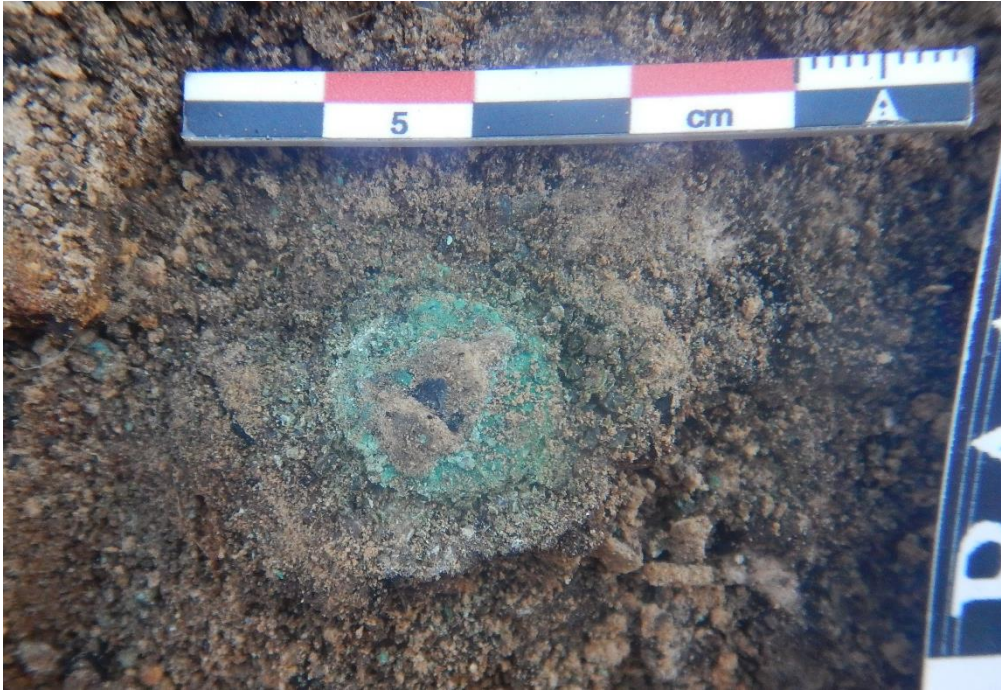
Figuur 32: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S1.067.

3.3 Brandrestengraf spoor 1.080

Spoornummer(s)	1.080
Graftype	Crematie - Brandrestengraf
Bewaringstoestand	++
Nis	Geen
Kuylvorm en afmetingen	Rechthoekig; 3.75 x 1.34 m
Bewaarde diepte	30 cm
Randstructuur	
Fase	
Crematieresten	
Vondstnummer(s)	Zeefresiduen zijn niet getrieerd.
Gewicht	-
Geslacht en leeftijd	-
Pathologie	-
Determineerbare fractie	-
Fragmentatie- en verbrandingsgraad	-
Monsters	M51, M53, M54, M55, M56, M57, M58, M59
Aantal emmers	38
Vondsten	V309, V443, V485, V490, V491, V493, V517, V518, V519, V520, V533, V534, V561, V562, V563, V564
Grafgiften in nis	-
Grafgiften in kuil	-
Meeverbrande grafgiften	Glas: M53, M54, M56 Bronzen munt: V561 Bewerkt bot: M56, M59
Nagels	Ja
Schoennagels	-
Daterend onderzoek	
Aardewerk	
Metaal	
Overige vondsten	
C14-onderzoek	
Conclusie datering	
Opmerking	

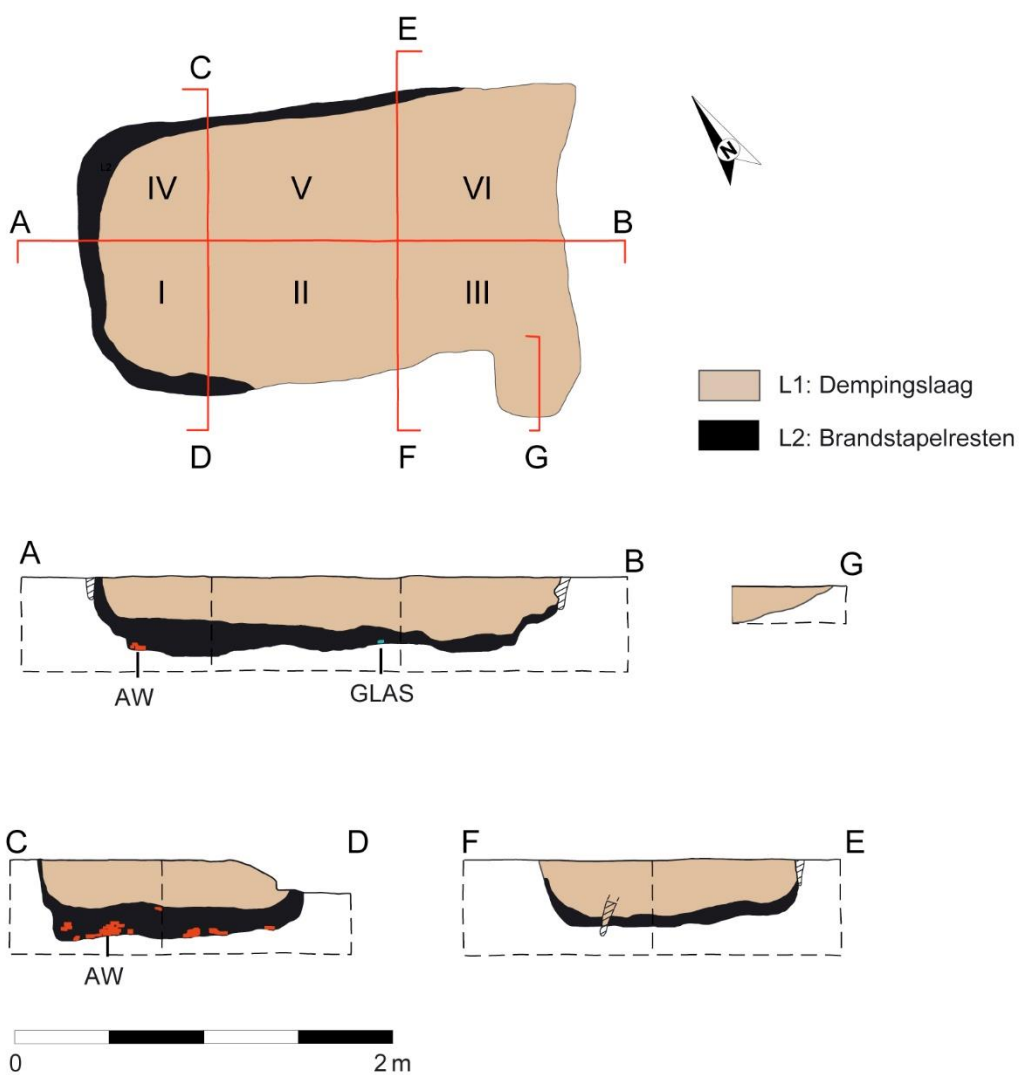
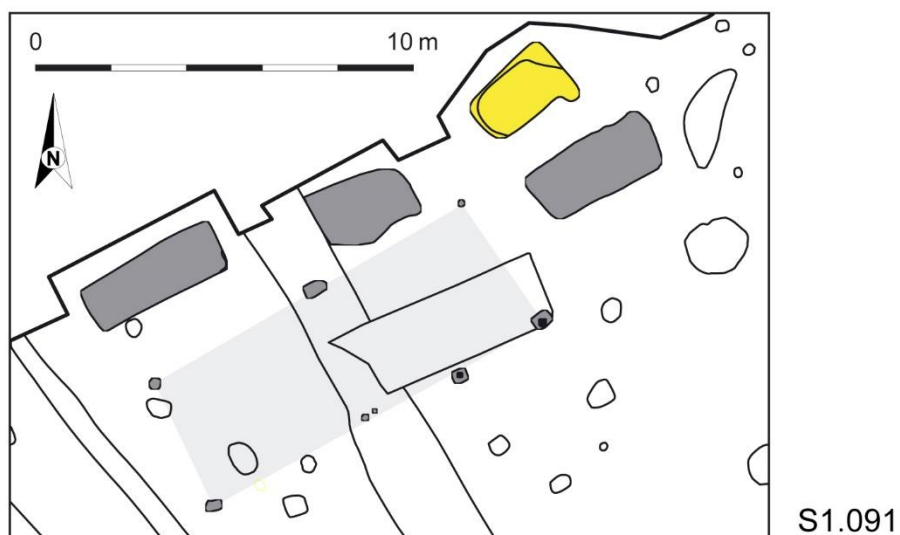
Figuur 33: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S1.080.

Figuur 34: Romeinse munt in de laag met brandstapelresten.

3.4 Brandrestengraf spoor 1.091

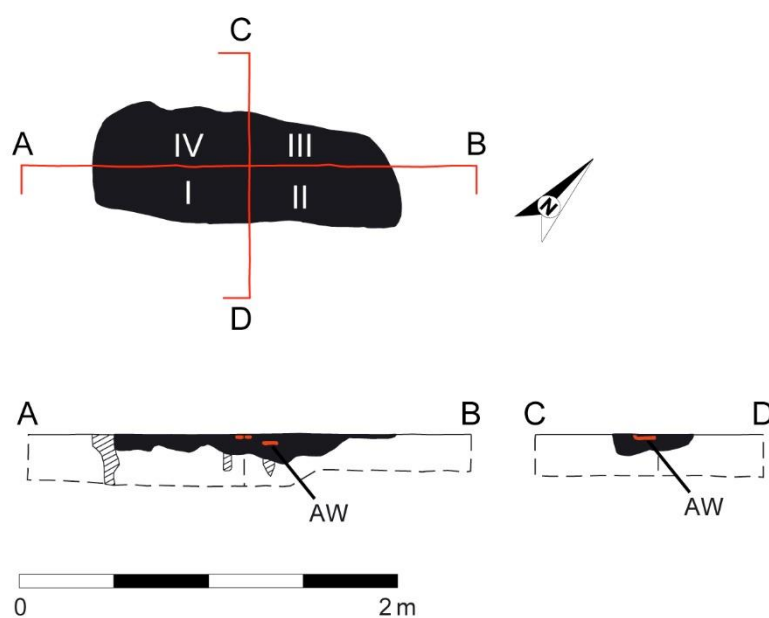
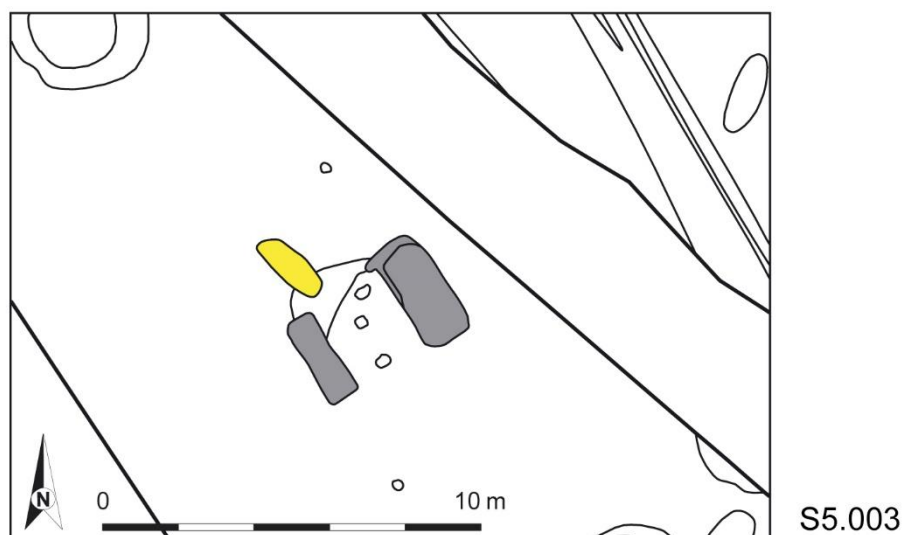
Spoornummer(s)	1.091
Graftype	Crematie - Brandrestengraf
Bewaringstoestand	++
Nis	Geen
Kuylvorm en afmetingen	Rechthoekig; 2.53 x 1.38 m
Bewaarde diepte	43 cm
Randstructuur	
Fase	
Crematieresten	
Vondstnummer(s)	Zeeefresiduen zijn niet getrieerd.
Gewicht	-
Geslacht en leeftijd	-
Pathologie	-
Determineerbare fractie	-
Fragmentatie- en verbrandingsgraad	-
Monsters	M64, M65, M70, M71, M72, M73
Aantal emmers	49 + M73 (Aantal emmers niet gekend)
Vondsten	V581, V582, V583, V584, V586, V588, V589, V590, V598
Grafgiftten in nis	-
Grafgiftten in kuil	
Meeverbrande grafgiftten	Aardewerk: V582, V584, V586, V588, V598 Glas: M65, M70, M71, M72, M73
Nagels	Ja
Schoennagels	-
Daterend onderzoek	
Aardewerk	Er kon geen type herkend worden.
Metaal	
Overige vondsten	Tegula
C14-onderzoek	
Conclusie datering	
Opmerking	

Figuur 35: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S1.091.

3.5 Brandrestengraf spoor 5.003

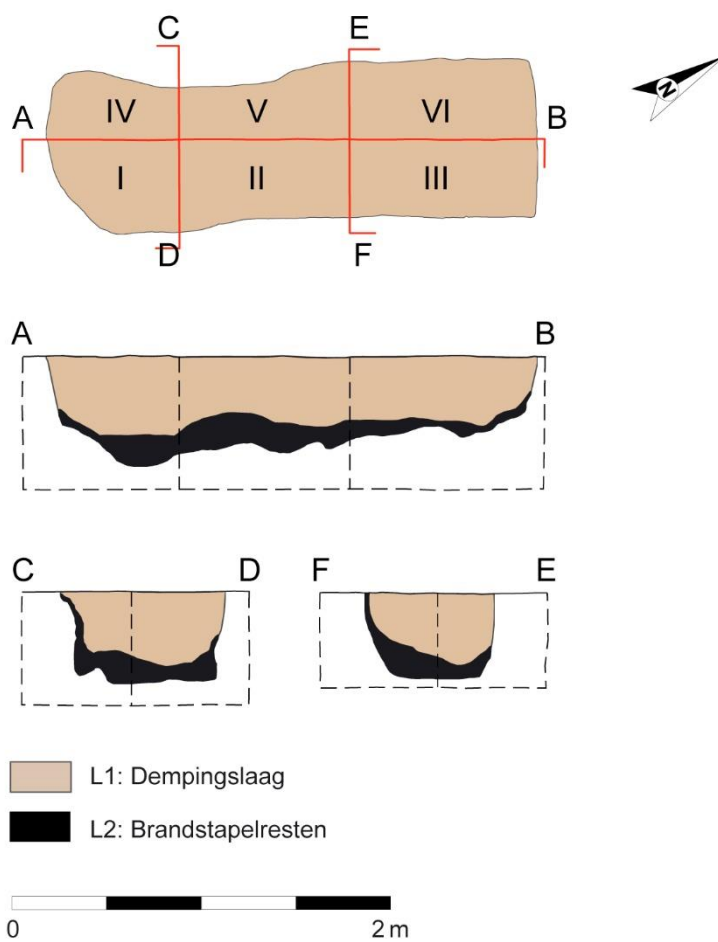
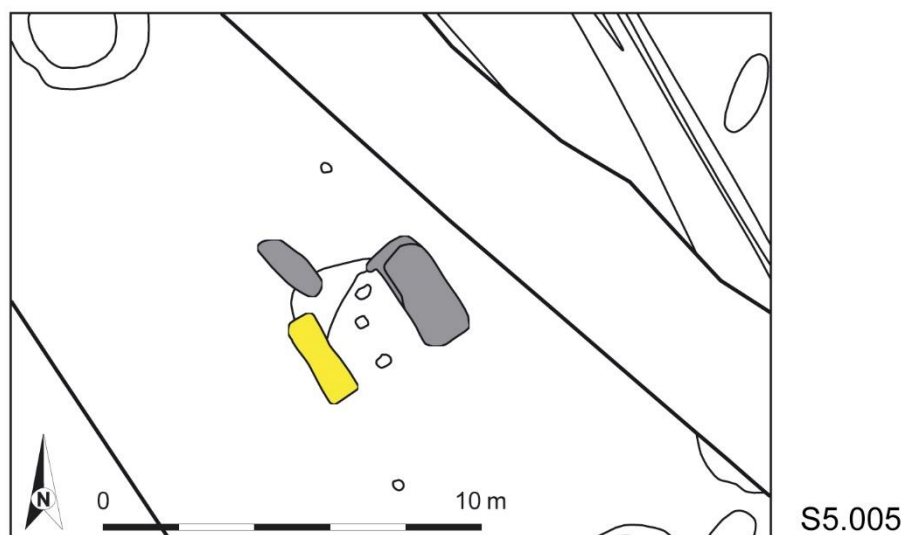
Spoornummer(s)	5.003
Graftype	Crematie - Brandrestengraf
Bewaringstoestand	+
Nis	Geen
Kuilverm en afmetingen	Rechthoekig; 1.60 x 0.42
Bewaarde diepte	11 cm
Randstructuur	
Fase	
Crematieresten	
Vondstnummer(s)	Zeeffresiduen zijn niet getrieerd.
Gewicht	-
Geslacht en leeftijd	-
Pathologie	-
Determineerbare fractie	-
Fragmentatie- en verbrandingsgraad	-
Monsters	M66, M67, M68, M69
Aantal emmers	20
Vondsten	V580, V585, V587, V593
Grafgiftten in nis	
Grafgiftten in kuil	
Meeverbrande grafgiftten	Aardewerk: V580, V585, V587, V593
Nagels	
Schoennagels	
Daterend onderzoek	
Aardewerk	In het spoor bleken er een groot aantal scherven aanwezig (N:23) te zijn van een handgevormde (kook)pot met uitstaande en niet geprofileerde rand. Deze kon enkel breed in de late ijzertijd tot en met de Romeinse periode gedateerd worden.
Metaal	
Overige vondsten	
C14-onderzoek	
Conclusie datering	
Opmerking	

Figuur 36: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S5.003.

3.6 Brandrestengraf spoor 5.005

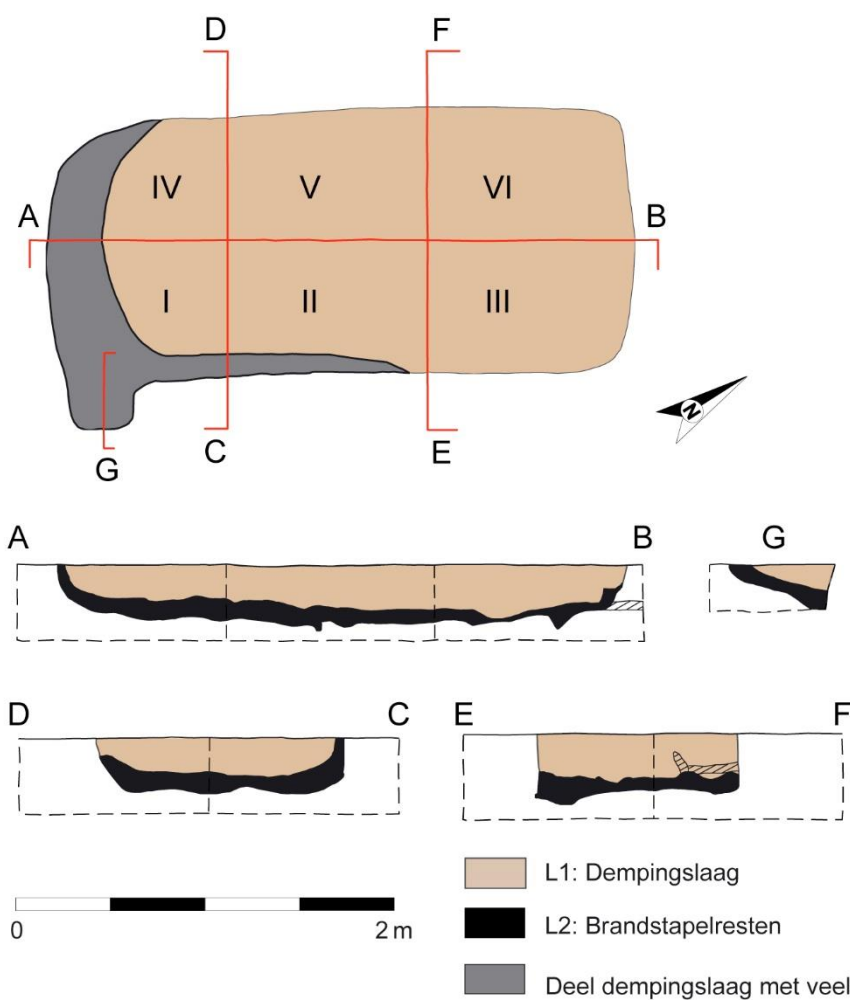
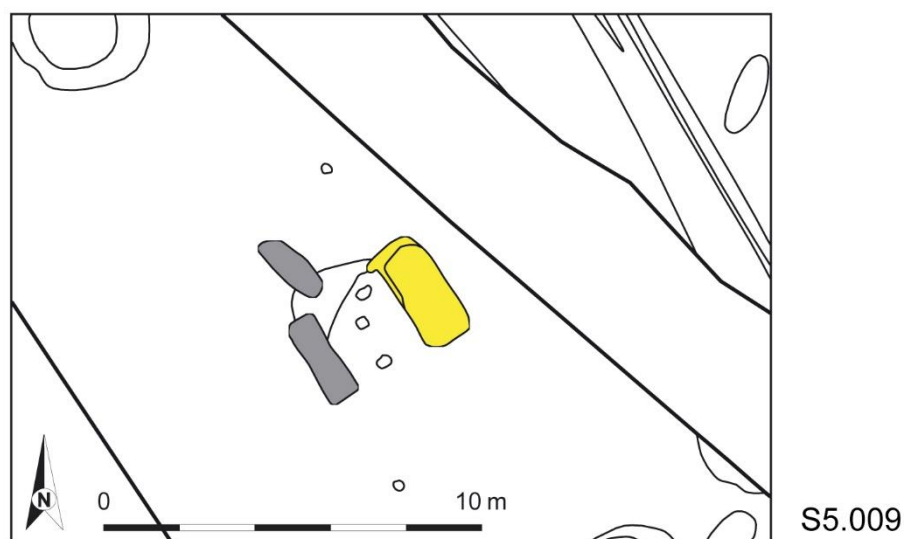
Spoornummer(s)	5.005
Graftype	Crematie - Brandrestengraf
Bewaringstoestand	++
Nis	Geen
Kuilverm en afmetingen	Rechthoekig; 2.60 x 0.88 m
Bewaarde diepte	58 cm
Randstructuur	
Fase	
Crematieresten	
Vondstnummer(s)	Zeeffresiduen zijn niet getrieerd.
Gewicht	-
Geslacht en leeftijd	-
Pathologie	-
Determineerbare fractie	-
Fragmentatie- en verbrandingsgraad	-
Monsters	M85, M86, M87, M88, M89, M90
Aantal emmers	35 + M88, M89, M90 (Aantal emmers niet gekend)
Vondsten	-
Grafgiftten in nis	
Grafgiftten in kuil	
Meeverbrande grafgiftten	
Nagels	Ja
Schoennagels	Ja
Daterend onderzoek	
Aardewerk	S5.005 bevatte enkel scherven van een niet nader te determineren handgevormde pot.
Metaal	
Overige vondsten	
C14-onderzoek	
Conclusie datering	
Opmerking	

Figuur 37: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S5.005.

3.7 Brandrestengraf spoor 5.009

Spoornummer(s)	5.009
Graftype	Crematie - Brandrestengraf
Bewaringstoestand	++
Nis	
Kuylvorm en afmetingen	Rechthoekig; 3.01 x 1.31 m
Bewaarde diepte	37 cm
Randstructuur	
Fase	
Crematieresten	
Vondstnummer(s)	Zeefresiduen zijn niet getrieerd.
Gewicht	-
Geslacht en leeftijd	-
Pathologie	-
Determineerbare fractie	-
Fragmentatie- en verbrandingsgraad	-
Monsters	M74, M75, M76, M77, M78, M79, M80, M81, M82, M83, M84
Aantal emmers	111
Vondsten	-
Grafgiftten in nis	
Grafgiftten in kuil	
Meeverbrande grafgiftten	
Nagels	V688
Schoennagels	-
Daterend onderzoek	
Aardewerk	
Metaal	
Overige vondsten	
C14-onderzoek	
Conclusie datering	
Opmerking	

Figuur 38: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S5.009.

4 Militaire structuren Eerste Wereldoorlog

4.1 Loopgraaf

LOOPGRAAFFORMULIER					
Werkputten:	3 en 4	Spoornummers:	3.007; 4.004		
Stalen:	Geen				
Methoden:	Vlak	Aantal coupes:	6		
Bodemtype:	Zandleem				
Gebruik:	Akker				
Historische bronnen		Historische luchtfotografie (LF)			
Trench map:	Niet aanwezig	Zichtbaar op LF:	Nee		
Loopgraaf:	-	ID nr LF kartering:	-		
Naam loopgraaf:	-	Type volgens LF:	-		
Naam linie of stelling:	-	Datering volgens LF:	-		
Nationaliteit:	Vermoedelijk Brits				
Datering:	WOI, Eindoffensief 1918				
Oriëntatie:	NO-ZW	Bewaring:	gemiddeld		
Relatie tot omgeving:		Vondsten	Ja		
Relatie tot andere sporen:		Lichamen	Nee		
TYPOLOGIE: ft -2a_ xxx_					
1. Functie	ft: gevechtloopgraaf				
2. Verloop	2: rechte loopgraaf				
3. Borstwering:	a: geen borstwering				
4. Wand Bodem Drainage	x: afwezig	x: afwezig	x: afwezig		
5. Concept	5: geplande loopgraven met rudimentaire opbouw				
Sporen extractie voor borstweringen	Geen				
Uitgraving wand	Verticaal; op enkele locaties getrapt			Figuur 39	
Bekleding wand	Geen				
Constructie wand	Geen				
Uitgraving bodem	Vlak				
Bekleding bodem	Geen				
Constructie bodem	Geen				
Afwatering	Geen				
Hoogte (m + TAW)					
Maaiveld:	Max:		Min:		
Vlak 100:	Max:		Min:		
Vlak 1:	Max:		Min:		
Loopniveau LG:	Max:		Min:		
Bodem LG:	Max:		Min:		
Afmetingen					
Breedte boven:	Max:		Min:		
en bij aanleg:	Max:		Min:		
Breedte onder:	Max:		Min:		
en bij aanleg:	Max:		Min:		
Bewaarde diepte:	Max:		Min:		
Diepte tov mv:	Max:		Min:		
Lengte in werkputten:	Max:		Min:		

Figuur 39: Coupe op loopgraaf (S3.007).

5 Soldaten Eerste Wereldoorlog

Tijdens de opgraving werden de stoffelijke resten aangetroffen van zes soldaten, die gesneuveld zijn tijdens de bevrijding van Geluwe. Op het moment van dit schrijven wordt het dossier nog steeds onderzocht door het Britse Ministerie van Defensie. Op vraag van de Commonwealth War Graves Commission worden er geen foto's van de stoffelijke resten getoond in dit eindverslag. Verder worden de vondsten, die mogelijk kunnen leiden tot een identificatie (serienummers, regimentsinsigne, etc.), zwart gemarkeerd, zodat ze niet leesbaar zijn.

Individu 1

Onderzoek	Het botmateriaal werd in situ vrijgelegd en maximaal gedocumenteerd, beschreven en gefotografeerd. Daarna werd het botmateriaal gelicht, gewassen en gedroogd voor antropologisch onderzoek.
Beschrijving	Individu 1 werd als eerste aangetroffen, bij het verwijderen van een helm (V163), die tijdens metaaldetectie van vlak 100 werd gevonden aan de rand van een bomkrater (S3.008). Individu 1 had een noord-zuid oriëntatie met een opgekruld bovenlichaam met het hoofd gekanteld en rustend op de borstkas. Het linkerbeen was opgetrokken en het rechterbeen uitgestrekt. De ellebogen bevonden zich ter hoogte van de schedel met de handen op de buik. Het rechterbeen lag op een helling waarbij tussen de heup en de rechterschoet circa 40 cm hoogteverschil was.
Geslacht	M
Leeftijd	Adolescent, tussen de 16 en 19 jaar
Lengte	171.58 cm (SD 2.99 cm)
Pathologieën	Periostitis (niet-specifieke infectie) op de mediale diaphyse van de linker en rechter tibia (scheenbeen). Kleine exostose (benige uitstulping) aanwezig op de diaphyse van de linker humerus (bovenarm).
Impacttrauma	Veel sporen van impacttrauma. Waarnemingen bemoeilijkt door de aanwezige tafonomie. Duidelijke sporen van impacttrauma zijn: Linker femur (dijbeen) heeft een butterfly-fractuur. Veel ribfragmenten en de linker pelvis (bekken) vertonen impacttrauma. Calcaneus en talus (voetbeentjes) van beide voeten hebben hairline fractures door toedoen van impact trauma.
Nationaliteit	Brits
Eenheid	
Vondsten	
Munitie	Clips Britse 0.303 patronen (V181, V257)
Wapens	Bajonet in schede (V258, V462) Granaatscherf ? (V226)
Uniform	Schouderinsigne (V159, V202) Lederen zakje met baretembleem (V281) Linkerschoen met resten van 'puttee' (V165) General Service knopen 16mm (V219)

	General Service knopen 24mm (V189, V191, V193) Knopen (V177, V179, V212, V213, V259, V264, V460, V470) Fragmenten uniform (V193, V200, V212, V259, V262, V264, V279, V460, V470) Restanten wollen trui (V212, V259) Fragment lederen riem (V267) IJzeren gesp (V267) Leren bretellen (V263) Gesp van bretellen (V216, V263)
Militaire uitrusting	Helm (V163) Gasmasker (V160) Veldschep (entrenching tool) (V473) Veldfles (V282) Grondzeil (V472) Helve (V461) Restant riem met insignes ([REDACTED]) (V470) Fragment riem met insignes [REDACTED] (V279) <u>1908 Pattern Webbing equipment (P08):</u> Buikriem (V212, V471) 2 inch Webbing gespen (V164, V182, V259, V283, V470) 1 inch Webbing gespen (V470, V472) 3 inch Webbing riemuiteinde (V178) 2 inch Webbing riemuiteindes (V208, V262, V283, V284, V473) 1 inch Webbing riemuiteindes (V470, V473) Riemhaak (V255, V470) Drukknopen (V180, V184, V214, V259, V260, V261, V271, V273, V282) Textielresten van heupzak (V215) Textielresten van borstzak (V184) Munitiezak (V161) Kleine gesp (V254) Gesp met riem (V280)
Eten en drinken	-
Medisch	Jodium ampul (V162)
Personalia	Zakhorloge (V274) Potlood (V206) Munten (V207), Lederen zakje met restanten boekje (V211) Schaartje met restanten boekje (V205) Restanten boekje (V266) Fragmenten lederen zakje (V188) IJzeren doosje (sigarettendoosje?) (V459)

Individu 2

Onderzoek	Het botmateriaal werd in situ vrijgelegd en maximaal gedocumenteerd, beschreven en gefotografeerd. Daarna werd het botmateriaal gelicht, gewassen en gedroogd voor antropologisch onderzoek.
Beschrijving	Individu 2 werd herkend bij het vrijleggen van individu 1. Individu 2 had een zuid-noord oriëntatie waarbij er verstoring was rond het hoofd en de schouders. De rechterarm lag op de buik en de linkerarm lag met een geplooid elleboog langs het lichaam. De onderbenen lagen naast elkaar lichtjes geplooid waarbij de voeten van individu 2 tussen de benen van individu 1 lagen ter hoogte van diens linkervoet en rechterknie.
Geslacht	M
Leeftijd	vroeg jongvolwassen man, tussen de 18 en 23 jaar
Lengte	158.97 cm (SD 2.99 cm)
Pathologieën	
Impacttrauma	Lichaam niet meer in anatomisch verband door granaatinslag.
Nationaliteit	Brits
Eenheid	
Vondsten	
Munitie	4 Britse 0.303 patronen (V122, V320), waarvan 1 zonder punt
Wapens	Bajonet (V129)
Uniform	Schouderinsigne (V146, V147) IJzeren doosje met baretembleem (V190) Linkerschoen (V157) Rechterschoen (V158) Fragmenten uniformstof (V138, V139, V141, V142, V143, V144, V146, V147, V149, V150, V185, V187, V196, V221, V224, V225, V228) Fragmenten groene wollen kleding (V123, V185, V217, V278, V390) General Service knopen 16mm (V125, V149, V150, V156, V221, V224) General Service knopen 24mm (V138, V139, V140, V141, V142, V143, V144, V145) Benen knoop ondergoed (V134, V194, V195, V220, V223, V227, V268) Knopen (V225, V228)
Militaire uitrusting	Zak voor reserveonderdelen en gereedschap Lewis Gun (V300, V301, V315, V392, V394, V395, V396) Fragmenten helm (V210) Veldfles (V222) Grondzeil (groundsheet) (V287) Veldschep (entrenching tool) (V285, V344) Fragment helve (V285) Bestek (lepel en vork) en bestekdoosje (V276) Zakmes (V126) <u>1908 Pattern Webbing equipment (P08):</u> Restanten Webbing P08 riem (V123, V197, V199, V217, V229, V230, V231, V232, V233, V265, V272, V278) Restanten Webbing P08 munitiezakje (V133, V196, V228) Restanten Webbing P08, stof (V186, V198, V234, V235, V347)

	3 inch P08 Webbing gesp (V130, V183) 2 inch P08 Webbing gesp (V123, V199, V217, V229, V232, V233, V265, V272, V275, V287, V288, V347, V450) 1 inch P08 Webbing gesp (V198, V231, V278, V287) 3 inch Webbing riemuiteinde (V131, V228) 2 inch Webbing riemuiteinde (V132, V133, V135, V136, V222, V269, V285, V299, V319, V427) 1 inch Webbing riemuiteinde (V137, V198, V222, V285) 0.5 inch Webbing riemuiteinde (V186, V228, V237) Riemhaak (V124, V197, V230, V236) Drukknoppen (V133, V186, V187, V196, V198, V222, V228, V234, V235, V238, V285) Webbing P08, overig: V204
Onderdelen en gereedschap Lewis Gun	<u>Reserveonderdelen Lewis Gun:</u> Gear casing (V305) Bolt (V312) Ejector (V349, V386) Gas regulator cup (V351, V352) Stop/rebound pawl (V356) Receiver locking pin (2x) (V356) Sear (V357) Mainspring with casing (V357) Cocking handle (V383) Gas chamber (V383) Kleine bout (V386) Bolt met feed operating stud (V393) Ijzeren staafje (?) (V393) Schroeven (3) (V382) Indet. (V383, V385) <u>Accessoires Lewis Gun:</u> Gas regulator key (V323) Magazine filling handle (2 x) (V322) Broken shell extractor (V313) Charging handle (2 x) (V353) Spring balance (V382, V383) Barrel mouthpiece spanner (V386) Fijne schroevendraaier (?) (V382) <u>Overig gereedschap:</u> Kleine hamer (V321) <u>Schoonmaakmateriaal Lewis Gun:</u> Pull-through (V302) Twee kwasten (1 voor in de butt stock van de Lewis gun) en restanten poetsdoekje (kuis materiaal) in ijzeren doosje (V303) Cylinder cleaning mop (V348, V383) Cylinder cleaning brush (wire) (V353)
Eten en drinken	Fles Horlick's Malted Milk Lunch Tablets (V277)

	Kurk van fles (V190)
Personalia	Potlood (V190, V201) Opvouwbaar schaar (V190) Slotje ? (V192) Scheermes (V412) Scheerzeep (shaving stick) (V277, V391) Restanten doosje met scheerkwast (V409) Fragment kam (V148) Lederen buidel (pouch Holdall) (V428, V449) met blikopener (?) (V429), lucifers (V430), ijzeren potje (V447), tandenborstel (V436), wollen sok (?) (V448), potloden, drie knopen, twee 2inch P08 Webbing gespen en opvouwbaar schaar (?) (V450) en indet. (V437, V438) Fotokader (V128) Restant lederen portemonnee met enkele munten (V127) Stuk trenchart gemaakt uit twee patronen (kruisvormig) (V320)

Individu 3

Onderzoek	Het botmateriaal werd in situ vrijgelegd en maximaal gedocumenteerd, beschreven en gefotografeerd. Daarna werd het botmateriaal gelicht, gewassen en gedroogd voor antropologisch onderzoek.
Beschrijving	Individu 3 werd aangetroffen tijdens het machinaal verdiepen vanaf vlak 100, waarbij de voeten werden aangetroffen. Er was geen duidelijk zichtbare aflijning zichtbaar in het vlak. De vage aflijning rondom individu 3 werd geadministreerd onder S3.107. Individu 3 had een west-oost oriëntatie en bevond zich circa 2 meter ten westen van individuen 1 en 2. Individu 3 lag met diens bovenlichaam opgekruld en de linkerhand om de borst. De rechterarm zat op zichzelf geplooid ook op de borst. Beiden benen waren zo goed als gestrekt waarbij het linker onderbeen en diens voet niet aanwezig waren. Het linker onderbeen was het hoogst gelegen bot van dit individu. Aan de linkerkant van de schedel werden restanten van een linkervoet aangetroffen.
Geslacht	M
Leeftijd	Adolescent, 15-17 jaar
Lengte	168.84 cm (SD 3.37 cm)
Pathologieën	
Impacttrauma	Sporen van impacttrauma op het linkeronderbeen (tibia en fibula)
Nationaliteit	Brits
Eenheid	
Vondsten	
Munitie	Britse 0.303 patronen (V368)
Wapens	Bajonet (V444)
Uniform	Baretembleem (V336) Schouderinsigne (V329, V330, V405) Fragmenten uniform (V325, V329, V330, V379, V389, V404, V426, V444) Fragment wollen trui (V418) Fragment bretellen (V418) Knopen (V326, V404, V426, V444)
Militaire uitrusting	Helm met binnenbekleding (V252) Gasmasker (V253) Veldschep (entrenching tool) in lederen tas (V444) Veldfles in lederen houder (V445) Oog van grondzeil (groundsheet) (V286) Restant munitionezak voor Magazijnen Lewis gun (?) (V446) 2 inch gesp (V389) 2 inch riemuiteinde (V426) Restanten pukkelt (haversack) met o.a. lepel en blikopener (V203) <u>1914 Pattern leather equipment (P14)</u> Lederen buikriem (V368, V369) Lederen schouderriem (V324, V367, V380) Lederen riem met munitietas (V334) Gesp en riemhaak (V324) Bandeliersluiting (V368)
Eten en drinken	Restanten conservenblik (V203)

Personalia	Postkaart (Postcard, [REDACTED]) (V417) Potloden (V333, V371) Restant lederen portemonnee (V318) Restanten zakboekje met glazen plaatje (foto?) (V370, V379) Zakagenda (advertising pocket calendar): Pathé Frères Ltd., London & Branches (V370) Veiligheidsspelden (V203)
------------	--

Individu 4

Onderzoek	Het botmateriaal werd in situ vrijgelegd en maximaal gedocumenteerd, beschreven en gefotografeerd. Daarna werd het botmateriaal gelicht, gewassen en gedroogd voor antropologisch onderzoek.
Beschrijving	Individu 4 werd aangetroffen tijdens het machinaal verdiepen vanaf vlak 100, waarbij de voeten werden aangetroffen. Er was geen duidelijk zichtbare aflijning zichtbaar in het vlak. De vage aflijning rondom individu 4 werd geadministreerd onder S3.105. Individu 4 had een west-oost oriëntatie en bevond zich circa 2 meter ten westen van individuen 1 en 2 en circa 1 meter ten zuiden van individu 2. Individu 4 lag met een opgekruld bovenlichaam in een halve foetushouding. De linkerarm was op zichzelf geplooid met de hand ter hoogte van de schouder. De rechterarm lag op de borst waarbij deze wel deels verrommeld was. Individu 4 had opgetrokken benen waarbij de knieën in circa 90° lagen. De voeten waren het hoogst gelegen deel van het individu.
Geslacht	M
Leeftijd	Adolescent, 16 en 19 jaar
Lengte	168.84 cm (SD 3.37 cm)
Pathologieën	Een lichte porositeit op de proximale facet van de rechter vijfde metatarsaal (middenvoetsbeentje) en ook aan de linker eerste metatarsaal.
Impacttrauma	
Nationaliteit	Brits
Eenheid	
Vondsten	
Munitie	14 clips Britse 0.303 patronen (V337, V355, V400, V435)
Wapens	Bajonet in schede (V432)
Uniform	Baretembleem in lederen zakje (V424) Resten uniform (met nummers) (V399) Fragmenten van uniform (V331, V355, V407, V415, V416, V422, V424, V434) Fragmenten wollen trui (V416, V422) Kledinghaakjes (V415) Knopen (V331, V345, V355, V399, V407, V434) Fragment bretellen (V358) Linkerschoen met resten van 'puttee' (V364) Rechterschoen met resten van 'puttee' (V365)
Militaire uitrusting	Helm met binnenbekleding (V354) Veldschep (entrenching tool) (V452) Oog van grondzeil (groundsheet) (350) Gasmasker (V317) Veldfles (V310) Zakmes (V402) <u>1908 Pattern Webbing equipment (P08):</u> 3 inch P08 Webbing gesp (V399) 2 inch P08 Webbing gesp (V331, V335, V338, V350, V355, V400, V423, V434, V435)

	1 inch P08 Webbing gesp (V410, V415, V424, V434) 2 inch P08 Webbing riemuiteinde (V350, V355, V400, V435) 1 inch P08 Webbing riemuiteinde (V399, V410, V415, V424, V435, V452) Restanten riem (V399, V410) Riemhaak/riemgeleider (V355, V399, V435) Drukknoppen (V355, V400, V415, V424, V435, V452)
Eten en drinken	-
Personalia	Potlood, Venus (copying) American pencil USA 185 (V401) Fragment potlood (V422) Sigarettenpijp (V316) Restant luciferdoosje (V424) Restanten boekje (V421) Restanten lederen zakje (V414)

Individu 5

Onderzoek	Het botmateriaal werd in situ vrijgelegd en maximaal gedocumenteerd, beschreven en gefotografeerd. Daarna werd het botmateriaal gelicht, gewassen en gedroogd voor antropologisch onderzoek.
Beschrijving	Een 10 cm onder de schedel van individu 2 werd een afgebroken rechtervoet met schoen aangetroffen. Bij het verder blootleggen naar het zuiden toe werden individu 5 en 6 aangetroffen. Deze individuen waren vrij verrommeld met veel gebroken beenderen. Van individu 5 was van het hoofd enkel de onderkaak en kleine fragmenten van de schedel bewaard. De rechterarm lag langs het lichaam met gebogen ellenboog. De linkerarm bestaat uit gebroken fragmenten waarbij vingerkootjes lagen naast het linker bekken. Het onderlichaam bestaat uit een linker heup met fragment van het dijbeen en het rechterbeen dat gebroken is in meerdere fragmenten waarbij de rechtervoet in een niet anatomische richting lag. Bij meerdere vondsten was het niet duidelijk of deze behoorden tot individu 5 of 6. Meerdere vondstnummers worden daarom zowel bij individu 5 als 6 weergegeven.
Geslacht	M
Leeftijd	Vroeg jong volwassene , tussen de 17 en 20 jaar
Lengte	177.66 (SD 3.37 cm)
Pathologieën	
Impacttrauma	Lichaam niet meer in anatomisch verband door granaatinslag.
Nationaliteit	Brits
Eenheid	
Vondsten	
Munitie	Clips Britse 0.303 patronen (V566, V567), 0.303 patroon (V569) Scherf van mortier? (V572)
Wapens	Bajonet (V500)
Uniform	Baretembleem (V505) Knopen (V504, V507, V511, V515) Restanten uniform, textiel (V504, V505, V506, V507, V511, V514, V515, V527, V529) Restanten wollen trui (V507, V511) Rechterschoen met resten van 'puttee' (V512) Fragmenten lederen bretellen (?) (V505)
Militaire uitrusting	Restanten helm met binnenbekleding (V573) Fragmenten lederen riem (V505) Fragment helve (V502) Veldschep (entrenching tool) (V503) Grondzeil (groundsheet) (V529) Pull-through (V568) Veldfles (V505) Lepel (V531) <u>1908 Pattern Webbing equipment (P08):</u> 2 inch P08 Webbing gesp (V504, V505, V521, V571)

	1 inch P08 Webbing gesp (V514, V516, V571) 2 inch P08 Webbing riemuiteinde (V504, V505, V523) 1 inch P08 Webbing riemuiteinde (V501, V504, V513, V514, V571) Drukknoop (V501)
Eten en drinken	Glazen fles (V528), fragmenten conservenblik (V516)
Personalia	Holdall met inhoud: vork, mes, tandenborstel, scheermes, scheerkwast, rond ijzeren blik (voor scheerschuim?), 8 knopen, bolletje draad, wollen sokken, leren veter (V571) Set speelkaarten (V499, V508, V509, V510, V514) Kam (V565) Restanten portemonnee met drie (?) munten (V506)

Individu 6

Onderzoek	Het botmateriaal werd in situ vrijgelegd en maximaal gedocumenteerd, beschreven en gefotografeerd. Daarna werd het botmateriaal gelicht, gewassen en gedroogd voor antropologisch onderzoek.
Beschrijving	Een 10 cm onder de schedel van individu 2 werd een afgebroken rechterschoen aangetroffen. Bij het verder blootleggen naar het zuiden toe werden individu 5 en 6 aangetroffen. Deze individuen waren vrij verrommeld met veel gebroken beenderen. Individu 6 lag op de rug met diens linkerarm geplooid boven zijn schedel. De rechterarm lag tevens boven diens hoofd waarbij de elleboog naast de schedel zat en de handen zich situeerden ter hoogte van het bekken van individu 5. Eén heup lag in anatomisch verband maar de andere lag iets meer ten zuiden daarvan in een niet anatomisch verband. Door vergelijking en context zijn deze geconnecteerd aan elkaar. De rest van het onderlichaam was volledig verstoord en er zijn slechts enkele grotere fragmenten teruggevonden. Bij meerdere vondsten was het niet duidelijk of deze behoorden tot individu 5 of 6. Meerdere vondstnummers worden daarom zowel bij individu 5 als 6 weergegeven.
Geslacht	M
Leeftijd	Vroeg jong volwassene, tussen de 17 en 20 jaar
Lengte	167.66 cm (SD 4.32 cm)
Pathologieën	Cribra orbitalis in de linkeroogkas: wijst op chronisch bloedarmoede en/of voedingstekort.
Impacttrauma	Lichaam niet meer in anatomisch verband door granaatinslag.
Nationaliteit	Brits
Eenheid	
Vondsten	
Munitie	Clips Britse 0.303 patronen (V566, V567), 0.303 patroon (V569) Scherf van mortier? (V572)
Wapens	Bajonet (V500)
Uniform	Baretembleem (V505) Restanten uniform, textiel (V504, V505, V506, V507, V511, V514, V515, V529, V530) Restanten wollen trui (V507, V511, V530) Knopen (V504, V507, V511, V515, V530) Fragmenten lederen riem (V530) Fragmenten lederen bretellen (?) (V505)
Militaire uitrusting	Restanten helm met binnenbekleding (V573) Fragment helve (V502) Veldschep (entrenching tool) (V503) Grondzeil (groundsheet) (V529) Pull-through (V568) Veldfles (V505) Lepel (V531)

	<u>1908 Pattern Webbing equipment (P08):</u> 3 inch P08 Webbing gesp (V530) 2 inch P08 Webbing gesp (V504, V505, V521, V530, V571) 1 inch P08 Webbing gesp (V514, V516, V571) 3 inch P08 Webbing riemuiteinde (V530) 2 inch P08 Webbing riemuiteinde (V504, V505, V523, V530) 1 inch P08 Webbing riemuiteinde (V501, V504, V513, V514, V571) Drukknopen (V501, V530) Riemhaken (V530)
Eten en drinken	Glazen fles (V528), fragmenten conservenblik (V516)
Personalia	Holdall met inhoud: vork, mes, tandenborstel, scheermes, scheerkwast, rond ijzeren blik (voor scheerschuim?), 8 knopen, bolletje draad, wollen sokken, leren veter (V571) Set speelkaarten (V499, V508, V509, V510, V514) Kam (V565) Restanten portemonnee met drie (?) munten (V506)

6 Lijsten

6.1 Figurenlijst

Figuur 1: Kruisplattegrond, zoals geïnterpreteerd in het veld.	4
Figuur 2: Structuur H1 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	5
Figuur 3: Nokstaander (S4.033) onder greppel S4.007	6
Figuur 4: Paalkernen van structuur H1 met een schuine stand: S3.045 (links) en S4.008 (rechts).....	6
Figuur 5: Structuur H2 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	8
Figuur 6: Paalkuil S2.022 tijdens het afwerken van het paalspoor. De paalkern is duidelijk zichtbaar.	9
Figuur 7: Coupe op paalkuil S2.022.	9
Figuur 8: Structuur H3 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	11
Figuur 9: Coupe op paalkuil S 2.041.	12
Figuur 10: Coupe op paalkuil S 2.089.	12
Figuur 11: Structuur H4 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	14
Figuur 12: Coupe op S3.079.	15
Figuur 13: Coupe op S.2.049.	15
Figuur 14: Structuur H5 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	17
Figuur 15: Coupe op S3.122.	18
Figuur 16: Coupe op S3.123.	18
Figuur 17: Structuur H6 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	21
Figuur 18: Coupe op S3.106.	22
Figuur 19: Coupe op S3.095.	23
Figuur 20: Structuur H7 in vlak (schaal 1:200) en de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	25
Figuur 21: Coupe op S3.119.	26
Figuur 22: Coupe op S4.012.	26
Figuur 23: Structuur H8 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	28
Figuur 24: Structuur B1 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	30
Figuur 25: Structuur B2 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	32
Figuur 26: Structuur B3 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	34
Figuur 27: Structuur B4 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	36
Figuur 28: Structuur B5 in vlak (schaal 1:200) met de coupetekeningen van de sporen (schaal 1:20).	38
Figuur 29: S1.077 en S1.078 in vlak 2. De paalkernen zijn duidelijk zichtbaar.	39
Figuur 30: Aardewerkconcentratie in S1.071.	39
Figuur 31: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S1.065.	41
Figuur 32: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S1.067.	43
Figuur 33: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S1.080.	45
Figuur 34: Romeinse munt in de laag met brandstapelresten.	46
Figuur 35: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S1.091.	48
Figuur 36: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S5.003.	50
Figuur 37: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S5.005.	52
Figuur 38: Grondplan (schaal 1: 200) en coupes (schaal 1: 40) van brandrestengraf S5.009.	54
Figuur 39: Coupe op loopgraaf (S3.007).	56

7 Bibliografie

- DE CLERCQ, W., 2009. *Lokale gemeenschappen in het Imperium Romanum: Transformaties in rurale bewoningsstructuur en materiële cultuur in de landschappen van het noordelijk deel van de civitas Menapiorum (Provincie Gallia-Belgica, ca. 100 v. Chr. - 400 n. Chr.)*. Universiteit Gent.
- KARS, E.A.K., 2006. Keramisch bouw materiaal. In J. P. FLAMMAN & T. A. GOOSSENS, eds. *Schipluiden, "Harnaschpolder". De inrichting en bewoning van het landschap in de Romeinse tijd (125 - 270 na Chr.)*, (ADC rapport 625). pp. 28–33.
- MOSTERT, M. & BAKX, R., 2019. *Langs de Krommebeek. Bewoningsdynamiek van de prehistorie tot en met de nieuwe tijd in Beveren Noord (gemeente Roeselare)*, BAAC-rapport A-15.0049, Deventer.
- SCHINKEL, K., 1994. *Zwervende erven; bewoningssporen in Oss-Ussen uit bronstijd, ijzertijd en Romeinse tijd; opgravingen 1976-1986 (Ph.D thesis Universiteit Leiden)*, Leiden.